

Patres

Patres conscripti: Romulus centū elegit senatores: quorum collegiū ab ætate: quoniā senēs essent: senatū appellauit. Patres uero uocati sunt: uel quod si dūtaxat electi sunt qui patres essent: quod illo tempore conueniente primū ad nouam urbem incolendam multitudine haud multis contingebat: uel a patrono quodā ex iis qui Euandrum secuti sunt: qui imbecilliorū olim curā gessissent: plebiq; præsidio extitissent: uel quod Plutarcho maxīe placet quod primores ac potētes hūiliores paterno officio in suā fidē ac patrociniū suscipere oporteret id quod etiā Salu. seq̃.

MARCI TVLII CICERONIS IN. M. ANTONI-
VMORATIONES Q VAE DEMOSTHENIS IN
REGEM PHILIPPVM MACEDONEM EXEM-
PLO PHILIPPICAE NVNCVPANTVR PRIMA.

Ntequam de republica, patres Conscripti, dicam ea quæ dicēda hoc tempore arbitror: exponam uobis breuiter cōsiliū & profectiōis & reuersionis meæ.

Ego, cum sperarem aliquando ad uestrum cōsiliū auctoritatemq; R. P. esse reuocatam: manēdum mihi statuebā, quasi i uigilia qdam Cōsulari ac Senatoria. Nec uero usquā discedebā, nec

a. R. P. deiciēbam oculos, ex eo die quo in ædem Telluris cōuocati sumus. In quo templo, quantum in me fuit, ieci fundamenta pacis: Atheniensiuq; renouaui uetus exemplum: Græcum etiam uerbum usurpauī: quod tum in sedandis discordiis usurpauerat ciuitas illa, atq; omnem memoriā discordiarum obliuione sempiterna delendam censui. Præclara tum oratio, M. Antonii egregiaq; uoluntas: pax deniq; per eum: & per liberos eius, cum præstantissimis ciuibus confirmata est. Atq; principiis his reliqua consentiebant. Ad liberationes eas quas

Qui patres a cura: similitudine tradit appellatos: ascriptis ide in eū ordinē plurib; patres cōscripti dicti sunt: quod nomē & dignitatis plurimū & inuidiæ minimum præ se tulit: ut Plutarchus ait. Festus conscriptos sentit uocatos: quod ex equestri ordine patribus ascriberetur ut senatorum numerus expleret. Aliquando Cæsare occiso. Quasi iutiglia: imago est: quam Hkonæ dicit græci tanq; in loco aliquo & statione: custodiæ causa cōstitutus.

Vt aliquo: & in loco significat: & ad locū. Terentius in cuncho: Occidi neq; uirgo est usq;. In ædem Telluris: ubi habitus ē senatus post Iulii necem: neq; enim haberi nisi i sacro loco senatus poterat: exitu & more romano. Fuit autē Telluris templū ad forum romanum & uiam sacram: nō pcul a Capitolio & palatio: ideo frequenter illic haberi senatus solebat. Cœlū autē & Ops: quæ & Tellus: est ut Samothracum docebant initia: & Varro refert: magni erant dii & iidem apud ægyptios Serapis & Isis dicti. Vet; exemplum: horatus ut nemo añ actaq; rex ac

colaret: & ut ois iniuriarū memoria senatus consulto & lege deleteretur. Historia autem hoc habet: Bello Peloponēsiaco multis censentibus delendū eē atheniensium nomen. urbēq; incēdio consumēdam: negātib; Spartanis alterum se græciæ oculū eruturos: sub conditione pax data est: ut demissa Pyreū uersus muniti brachia deicerent: nauēq; quæ reliquæ forent: traderēt. resq; publica ex Lacedæmoniiis triginta rectoribus acciperet: Quod factum est iniuncto regi Lacedæmonioq; Lyfandro formandæ urbis negotio. Sed rectoribus illi tyrāni facti sunt: qui oppressas seruitute tenebant athenas: ciues: quibus fortuna in bello peperat: partim expulerunt: partim interfecerunt: plurimoz bona publicata inter se diuiserunt. Thrasylulus Lyci filius Philē confugit munitissimū in Attica castellum: habuitq; secum nō plures triginta ex suis. Cōparata inde multitudine haud sane magna. in Pyreū transiuit: Munitiāq; munit. Vnde bis tyranni quod oppugnare adorti erant turpiter sunt repulsi: prorinusq; in urbē armis: atq; impedimentis amissis refugere: Critias in secundo prælio cecidit tyrānoz dux. Pax facta Pausaniæ lacedæmonioq; regis interuentu: his conditionibus: ne quod præter triginta tyrannos: & decē qui postea prætores creati: pari crudelitate erant usi exilio afficerentur: Eleusina m in exiliū migrarunt: Interiectis diebus cū bellum intulisset athenensib; cuncti sunt trucidati: Thrasylulus in signē libertatis uictoriā clariorē aliquāto moderatōis laude fecit: legem tulit ne quis ante actaq; rerū accusaret: ne ue mulctaret: omnesq; in hāc legem quæ nullā præteritarum iniuriarum mentionē fieri permittebat: iurare coegit. Quo pacto labentē ciuitatis statū in pristinū hūm reuocauit. Lex uero illa uocata est obliuionis iniuriarum quā atheniēses ἀμνηστικὴν dicit. Multi auctores Valerius libro quarto. titulo de moderatione. Probus Aemilius in uita Thrasyluli. Trogus libro quinto græcum uerbū ἀμνηστικὴ hoc est obliuio iniuriarum. Liberos eius: Brutus & Cassius cū multa pro cōcordia in æde Telluris uerba fecisset Antonius: uisusq; esset recto cōsilio ac ciuili animo uti cūq; oēs cel-

laudassent: e Capitolio: quod occupauerant principū suāsu in forum descendere: missis prius ab' Antonio & Lepido liberis: qui obsides pro illis eēnt. Cnq; unū dūtaxat filiū miserit Antonius: liberos dicit. nam quod A. Gelius quoq; docet liberi multitudinis numero ēt uno significat & tam sceminā q̄ marē, quod a Lepido quoq; factū est: uni tribuit Antonio. Domi: de actis & cōmentariis Cæsaris. Hunc or. lenato ritum. Res optimas: de quibus senatores deliberarēt. Cōmentariis Cæsaris: sunt cōmentaria libri: in quibus nudæ res signantur: & quædam initia dūtaxat. Seneca in declamationibus. Sine commentario nunquam dixit: nec commen

tario: contentus erat in quo nudæ res ponuntur. Cicero in Bruto. Non est oratio sed capita rerum & orationis commentarium. Dicit commentarium & commentarius. A.

Gelius est adeo probi grammatici commentarius satis curiosæ factus. Num qui si ac si diceret nulli. plures enim postea sunt restituti. multi ceteri in cæsaris commentariis minime notati: & ut elicerentur descripti. Vnū: restitutum eē ex cæsaris cūmentariis. Nū imunitates datæ: sic ex Antonio q̄rebatur a quopiā. Sernio Sul. iuris prudentissimo & eloquentissimo. Decreti: quo aliquid alicui adimeret. Beneficii. quo aliquid alicui conferret: Vel decreti in repu. beneficii in priuata. Quæ vltimā: nā Sylla prius: inde Cæsar per petuam sibi dictaturam assumpserunt. Obsederat: non potuit aptiore uti verbo: hoc est occupauerat. Regno: cuius nomen & inimicum libertati: & romanis iuisum: nam re ue

ra rex fuerat Cæsar: & regia usus potestate: & si dictatoris tenuerat nomen. Fuisset. Non nisi in magno republ. discrimine creari dictator consuevit: statim re perfecta ob quam creatus fuerat dictatura se abdicabat: neque ultra sex menses retinere illam fas erat. Summa ei fuit potestas: a qua nulla erat prouocatio ad alium magistratum in caput cuius romani animaduertebat: omnisque res publica penes illam erat q̄ futuros dictaret magistratus appellatum esse dictatorem Varro ait. Alii q̄ eius dicto audientes essent omnes. Sæpe dictatura utilissima reipublice extitit: cum alicuius utri consilio & opera. metus discussus est sedato bello: hostesque repressi. L. Quintus Cincinnatus: quem trepida ante boues dictaturam induit uxor. Bello Sabino & Volico obsessio ad Algidum Minutio Conf. uictis hostibus sextodecimo die: postquā acceperat dictaturam deposuit: ad agriculturam reuersus. Iterum ulginti annis postea dictator creatus difficillimo: & periculosissimo reipublice tempore. Spu. Melio oppresso qui regnū astitabat dictatura subito abiit. Idem & Camillus bello gallico: idem & alii complures uariis temporibus bellisque & periculis diuersis præstitere: semper utilis reipublice dictatura fuit: antequam. L. Sylla: & Iulius Cæsar sub dictatoris nomine tyrannidem arriperent & honestum prius nomen impotentia & diuturnitate corrumperent. Regno: regia præte: qua per oia usus est Cæsar. Regni timore: sublata penitus dictatura. Vncus impactus nā uncus tractus est: & in Gemonias abiectus: qui puniendi damnatos romanis mos fuit. Ouidius in Ibin. Perque uias urbis populo plaudente traheris. Infixusque tuis dentibus uncus erit. Tranquillus. Nemo punitorum non in Gemonias abiectus: uncoq; tractus in Tiberio. Erāt at scalæ Gemoniæ ad rupē Tarpeiā unde damnati in Tiberim deiciebatur: sic a Gemonio quodam dictæ: qui primus est deiectus. Per hunc autem: quē fugitiuum uocat. C. Amatium significat. qui humillimæ sortis homo: ut ait Linius prioris Mariti filium se falso prædicabat. Cunque ob hanc simulationem. C. Cæsaris putaretur affinis: nam. C. Marius Iuliam habuit uxorem Iulii Cæsaris amatam: & eius interitum ferret permolestie plebem: ad res nouas molendas sollicitabat: & senatui cædem minabatur. Aram uero ante rogum Cæsaris in foro constituit: colle ctas a uadactorum manus is qui effugerant in Capitolium tremendum se præstiterat: quorum non

habebat domi. de. R. P. Principes ciuitatis adhibebat: ad hūc ordinem res optimas deferrebat: Summa cum dignitate & constantia respondebat: ad ea quæ quæsitæ erant. Nihil tum nisi quod erat notum omnibus in. C. Cæsaris commentariis reperiebatur. num qui exules restituti? Vnum aiebat: præterea ne minem. Num imunitates datæ: nullæ respondebat. Assentiri etiam nos, Ser. Sulpitio clarissimo uiro uoluit: ne qua tabula post Idus Martias ullius decreti Cæsaris aut beneficii figeretur. Multa prætereo: eaq; præclara: ad singularem. n. M. Antonii factum festinat oratio. Dictaturam, quæ uim iam regie potestatis obsederat: funditus ex Re. pu. substulit: de qua ne sententias quidem diximus: scriptum. S. C. quod fieri uellet: attulit. Quo recitato, auctoritatem eius summo studio secuti sumus, eiq; amplissimis uerbis per. S. C. gratias egimus. Lux quædam uidebatur oblata: nō modo regno quod pertuleramus: sed etiā regni timore sublato: magnumq; pignus ab eo Re. P. datum: se liberam ciuitatem esse uelle: Cum dictatoris nomē quod saepe iustum fuisset: propter perpetuæ dictaturæ recētem memoriam, funditus ex. R. P. substulisset, liberatus cædis periculo paucis post diebus senatus, uncus impactus est fugituo illi, qui

PHILIPPICA PRIMA

nullo in provincias quas sortiti erant utuo Cæsare abierunt. D. Brutus in cisalpinam Galliam: Trebonius in Asiā: quæ circa Ioniam est: Tullius Cimber in Bithiniam: Crassus & M. Brutus quibus senatus plurimum fauebat: sortiti & ipsi sequenti anni prouincias: Syriam Cassius. Macedoniam Brutus: Cum urbani prætores adhuc essent: necessitate adesse in urbe cogitabant. lege prohibuerunt: ne cui intra .xx. annum prouinciæ administratio conferri posset. Exortus est rumor Amatum ipsum cum his agitare consilia: & Antonio una insidiari: quare motus Antonius in eos prius inuectus Amatum cepit & perdidit nullo iudicio exhibito audacter admodum. quod opus ut arduum iniquumque senatus admiratus est: hincque utilitatis ratione dissimulater tulit: intelligens absque huiusmodi audacia quæ ad Brutum pertinebant: & Cassium in tuto collocari non potuisse. Sed & milites & populus Amatii desiderio: ob quem reuera Antonius populo acceptus fuerat: dolore nimio affecti ut qui ab Antonio spernerent: foris clamoribus oppleuerunt: probra in Antonium facientes: magistratus quoque adhortantes: ut Amatii loco aram quam dixi fuerentarent: & cæsari in ea sacra facerent: sed ab Antonii militibus foro sunt pulsi. Et iccirco

C. Marii nomen inuaserat: atque hæc omnia communiter cum collega: alia porro propria Dolobellæ: quæ nisi Collega abfuisset: credo eis fuisse futura communia. Nam cum serperet in urbe infinitum malum: idque manaret in dies latius: iidem bustum in foro facerent: qui illam in sepulchram sepulturam effecerant: & quotidie magis magisque perditii homines cum sui similibus seruis ecclesiis ac templis urbis minarentur: talis animaduersio fuit Dolobellæ: cum in audaces sceleratosque seruos: tum in impuros & nefarios liberos: talisque euersio illius execratae columnæ: ut mirum mihi uideatur: tam ualde reliquum tempus ab illo uno die dissensisse. Ecce. n. kal. Iunii, quibus ut adessemus, edixerat: mutata omnia: nihil per Senatum: multa & magna per ipsum, & abente populo & iuito.

longe maiori affecti indignatione uociferabantur. Alii ex cæsaris amicis imagines eius proferebant & in ignem mittebant: quoad missis ab Antonio militibus resistendum alii occisi: alii capti sunt: cuiusmodi cruci affixi liberi nonnulli ex alto quodam loco precipites dati: quo pacto sedati tumultus sed odium ingens ex magna per se bene uolentia in Antonium constitutum. hæc fere Appianus. Communiter cum collega: ab Antonio facta pariter cum collega Dolobella. Cum serperet: post trucidatum Amatum. Iidemque bustum: qui Amatum erant secuti. hoc propter cæsaris imagines dicit in foro concrematas. Qui illam sepulturam & cetera. nam quotidie aliquam cæsaris cremabant imaginem: tanquam crematus iam non esset. Quotidie: post crematum cæsarem. Talis animaduersio: Appianus Antonio tribuit: quæ Cicero Dolobellæ: Sunt alia quæ Dolobella fecit sine collega: quæ communia inquit fuissent cum Antonio nisi abfuisset Antonius Dolobella: his quæ in Cæsarem coniurassent ignoscendum esse prædicauit: & dolore se quod ipse quoque manu a cæsaris læde quando uoluntate minime abfuisset. Dolobellæ tunc maxime omnes confidebant: quem quia iuuenis & confidens futurum Antonii conatibus existimabant: descendere e Capitolio Brutus & Cassius: & in media consistentes multitudine nihil timidum locuti sunt: populum uero adhortati: ut suos imitari maiores uellet: Qui reges non uiuunt ut Cæsares: sed lenitate & legibus imperantes: passi tamen non fuerant. Hæc & plura cum dixissent confestim in capitolium. non satis fidentes rebus presentibus se recepere. Antonius uero: & Lepidus simulata cum interfectis concordia: & pacem pollicentes. sed ulcisci Cæsarem uehementer cupientes: effecerunt ut cæsaris testamentum. L. Pilone focero eiusdem postulante aperiret: apertum recitatumque est in Antonii domo. Funus inuitis pluribus ex senatoribus: & in primis Cassio: & si Brutus non abnucebat: indictum est: Rogus in campo Martio extructus iuxta Iuliam tumulum. pro rostris: aurata ædes: ac simulachrum templi Veneris genetricis collocata: intraque lectus eburneus auroque ac purpura stratus: ad caput tropheum cum ueste in qua fuerat occisus. Pronunciauit Antonius per præconem senatusconsultum: quo omnia simul ei diuina atque humana decreuit. Concrematum cadaver est in foro ante curiam congerente turba arida uirgula: cum subselliis & tribunalibus: Nam rogos in campo Martio extructus fuerat: & cum uariæ essent sententiæ ubi cremandus Cæsares esset repente duo quidam gladiis succincti: ac bina iacula gestantes. ardentibus cæreis succenderunt. laudatione quam habuit sic plebem accendit Antonius: ut confestim a funere ad domum Bruti & Cassii retenderit: ægregie repulsa fuerit. Tunc mirifica apparuit Dolobellæ opera in reprimenda perditorum audacia. Illius execratae columnæ: quæ solida prope .xx. pedum lapideis Numidici illi iude Amatii sectatores: & plebs in foro erexere: scripsereque parenti patriæ: apud quam longo tempore sacrificare: uota suscipere: controversias quasdam interposito per Cæsarem iure iurando distrahere perseverare: ut ait Tranquillus. Ab illo uno die: quo scelerati repressi: & columna a Dolobella euersa. Ecce. n. Ciceronis est in rebus improuisis hæc particula uti: ut in Verberibus. Ecce autem repente ebrius Diomedes: esuriens cunctis Quod cum cura Virgilius & legit & transtulit. ut ait Ascenius: Ecce autem gemini a Tenedo: Et ecce manus iuuenem interea post terga reuinctum. Edixit: Antonius: & proprio uerbo: magistratum. n. edicere est: hoc est iubere: nnde edicta consilia: ac prætorum. Per ipsum Antonium.

Consules designati Hirrius & panfa kalendis Ianuarii proximi consulatum initur. Patriæ libera-
tores: qui abierant in prouincias: ut dictum est. Cuius a seruicibus: effictio est: nam rei inanimatae dat
quod est animatae ceruces scilicet urbi. Et in contionibus: conuentu populi & multitudine in loco pu-
blico. In sermone in loco priuato: & inter amicos: Veterani. Cæsaris milites qui eum in bellis se-
cuti fuerant: & tunc partim in Macedonia: partim ad Brundisium erant. Cauerat: prospexerat eorum
laborib⁹ premis consulens: & assignatis agris. Quas habebant: possidebant assignatas a Cæsare & se-
natu. Luctabatur: ab Anto-
nio & Lepido ad bona interfe-
ctorum diripiēdas. Audire
mallem: nam quod ipse ait Ci-
cero in epistolis: Lentius i ani-
mum descendunt quæ audiun-
tur. quā quæ uident: minusq;
commouent. Ius legationis
liberum: oblatum a Dolobella:
qui i Syriam proficiscebatur.

Liberū poterā. n. pro meo
arbitrio legatus proficisci: uel
non. Senatus cogendi: tunc
enim non cogebatur: nā p sua
libidine cuncta gerebat Anto-
nio: ut Consil. Hirrio & Panfa:
& ipse aliquid in senatu aucto-
ritatis haberet & Senatus per
consules cogere: cum prius
domi Antonii absente senatu
& populo etiam inuito omnia
agerentur. Non sine causa:
timebat enim insidias & Cæ-
saris ueteranos. qui ad Brūdu-
sium ciuitatem lapygiae in Ca-
labria erant: quam Cretenses
habitasse memoriae proditū
est: Qui e Gnosso cum The-
leo discesserūt Portus brūdu-
sinus cōmodissimus est: multi-
ore uno icludunt: qui nulla flu-

ctuum agitatione turbantur: cum interim sinus excipiant: ut forma ipsa cerui cornibus simillima sit: un-
de nomen inditum. Locus enim cum urbe: ceruino capiti maxime ē comparandus: & Mesapptog lingua
Brundisium Cerui caput nominatur: Strabo auctor. Brundisio soluebant Romani in Græciam & Asi-
am nauigaturi. redeuntēsp inde Brundisium appellabant. Syracusas: urbs est Sicillae: quā Archias et Co-
rintho nauigans condidit: & agri foelicitate: & naturali portuum commoditate insignis. Tribus annis ob-
sessas Marcus Marcellus expugnauit. & diripuit: tantum ut mulieribus & templis parceretur edixit.

Trāsmisso: trāsitus & trālectio: Transmittere transire. Virgilius. Alia de parte patentes. Transmittunt
cursu campos. Coniunctissima: omnis Sicilia fuit Ciceronis aut studiofissima: propter quaesturā illic
integerrime administratam. Necessarios: amicissimos Siculos. Leucopetram quod est promontoriū
Agri Rhegini: Quid mirum si superior locus librariorum & litteratorum negligentia tam insigne men-
dum accepit: ut uinctus pro unctus scriberetur. Cum hic locus: quem etiam idoctis apertum esse conuenie-
bat: tam temere sit deprauatus. Quis enim ignorare potuit Leucopetram non Sicillae: sed Italiae & Ca-
labriae: atque Agri Rhegini promontorium esse: ipsa indicant Ciceronis uerba. Ait enim Leucopetram ex
Sicilia relatum se uentis: cum agri Rhegini scribendum fuerit: sicut & Cicero scriptum reliquit: Agrigē-
tini scriptum ab imperitis est. Leucopetra Calabriae est promontorium: sic a colore uocatur: Album enim
apparet: e Rhegio ad orientem nauiganti occurrit per stadia. L. ubi montis Appenini finem esse dicūt:
Strabo. Intempesta. inactuosa non habens idoneum tempus rebus gerendis. In uilla: quæ in agro
erat Rhegino. Comitibus: qui Ciceronis communes erant itineris & idem familiaris atq; hospes. Is est
P. Valerius: ad quem est Ciceronis epistola libro primo ad Lentulum. Cuius initium est. M. Tullius Ci-
cero. Publio Valerio iuris Consil. salutem dict. Cur enim tibi hoc non gratificer nescio. Cum non esset.
quoniam parum peritus iuris: uideri tamen uolebat: & uocari iuris consultus: quod in epistola quæ est i
principio. iiii. libri ad appium pulchrū melius cognoscitur. Municipes Rhegini: ex rhegio municipio

PHILIPPICA PRIMA

quid sint municipes. A. Gellius docet. li. xv. cap. xlii. Rhegium uero chalcidenses condidere: qui cum ex oraculo decurati apollini oblatis fuissent: e delphis cum deduxisse coloniam feruntur aliis secum assumptis: sic dictum est quoniam eo loci conditum fuit ubi terremotu Sicilia est ab Italia auulsa interueniente angusto frero phryni^o fracti est. Roma: hoc est a roma. Recentes: qui nuper uenerant ab urbe. Accipio: intelligo. Virg. Accipe nunc danaum insidias. Contionem: orationem habitam in senatu: qua sex. pompeium ex hiberia acciri suauit: ubi aduersus Cæ. prætores bellum gerebat: eiq; pro paternis bonis in

plures ad me uenerunt: ex iis quidem roma recentes, a quibus primum accipio, M. Antonii contionem: que ita mihi placuit, ut ea lecta de reuersione primum coeperim cogitare: nec multo post edictum Bruti afferret: Cassii: quod quidem mihi fortasseque eos etiam plus Rei publicae quam familiaritatis gratia diligo, plenum ætatis uidebat. Addebant præterea, sit. n. plerumque, ut huiusmodi quod boni quod uolunt afferre: affingant aliquid: quo faciant id quod nunciat: latius: Reipublicae. conuentura. kl. Sextilibus. Senatū frequētē fore. Antonium, repudiatis malis suatoribus: remissis Gallis punitiuis: ad auctoritatem Senatus esse rediturum: tū uero tanta sum cupiditate incensus ad reditum: ut mihi nulli neque remissi neque uenti satisfaceret: non quo me ad ipsos occursum putaret: sed ne tardius quod cuperet Rei publicae gratularer. Atque ego celeriter Veliam deuectus Brutum uidi: quanto meo dolore non dico: turpe ipsi mihi uidebat, in eam urbem me audere reuertitur. Ex quo Bruto cederet: & ibi uelle tuto esse: ubi ipse non posset. Neque uero illum similiter: atque ipse erant: commotum esse uidi. erectus. n. maximi atque pulcherrimi facti conscientia: nihil de suo casu: multa de nostro querebatur: ex quo primum cognouit quae kl. Sextilibus in senatu fuisset. L. Pisonis oratio: qui quamquam parum erat: id enim a Bruto audieram: a quibus debuerat adiutus: tamen & Bruti testimonio, quo quid potest esse grauius: & omnium prædicatione, quos postea uidi: magnam mihi uidebat gloria consecutus. Huc igitur ut sequeretur perueni: quem pntes non sunt secuti: non ut proficeret aliquid. neque. n. spem id: nec proficere poterat:

publicum redactis: uicies & quinquagies. x. mille drachmas aut cas impendi: maris quoque praesidium institui debere: quem admodum & patris eius olim extitisset: rebusque ingruentibus romanorum classe ubique ea esset uti posse. Senatus singula admiratus concessit: Antoniumque per uniuersam diem laudibus immensis extulit. non enim. quispiam magno popularior fuisse uidebatur. quod obrem desiderabatur ab omnibus. Cassius porro & brutus qui ex pompeiana factione esse dicebant: Tunc quidem in honore habiti: salutem indubiam adipisci putabant. Senatus antonio concessit ut contra uulgi insidias custodiam corpori adhiberet. Ille uero ad sex milia militum coegit: in quibus eos qui sub caesare militauerat: & ordines dixerant: qua multitudine esse formidolosus postea cepit omnibus. Qua lecta: est enim in scriptis ad Ciceronem perlata.

Edictum Bruti & Cassii: quod praetores erant urbani. fuit autem hoc edictum: ne cui infra. xx. annum prouinciae administratio dari posset: quod in quo animo tulerat Antonius: crepta sibi adolescentibus: qui auda-

ciore solent esse: gratificandi potestate. Remissis Gallis: quarum legionibus. Transalpina munatio Planco obrigerat. Sed cisalpinam macedoniae loco: quae ei ob uenerat concedi a senatu postulabat Antonius: id animo agitans a Caesare e gallia redeunte Pompeium oppressum: senatus periculum animaduertens sollicitus cepit esse: & subesse insidias intelligens misit qui nunciarent. D. Bruto prouinciam retineret exercitum alium scriberet quo Antonio obsisteret. Veliam deuectus: oppidum in agro lucano Velia est: quam ex terra Phocidae fugati ab Harpalo regis cyri praefecto condiderit auctor. A. Gellius. graeci heleam dicunt. quoniam intra paludes sita est: quas illi ελη uocant: cum insolentior fieret indies Antonius magis magisque timendus esset: Brutusque & Cassius tutum nihil intueretur: etsi urbani praetores ueluti priuati tamen debebant inclinabantque ad fugam: quorum uoluntate cognita: senatus eis frumenti ex omnibus locis conuocandi curam iniunxit ut sub honoris pretextu urbe excederent: & minime uiderentur effugere: ergo Veliae C. offendit Brutum. Pulcherrimi facti conscientia. quod Caesarem occiderat: & patriam seruitute & tyranni liberauerat. L. Pisonis: cuius filiam Calpurniam uxorem habuit Caesar. Is. L. Pilo suaserat deponenda arma: ad senatus auctoritate omnia referenda: libertate communi seruanda: longa uero oratione Antonii accusauerat impotentiam: & de mutata uoluntate erat conuersus pluribus. Magno animo hortatus fuerat ut ei occurreret. Et ut. C. Octavius quem Iulii in familia nomenque eius adoprauerat: reuocaret: Qui Antonii audaciae & conatibus obiceret. In primis uel solus porius dissuasit parata cum supplicatōibus Iulto decernenda: quod rettulerat & uolebat Antoni magna contentione multis contra disseruit rationibus. Sed pag. e. adiutus ab iis a quibus uel in primis debuerat. Cicero in epla ad Cassium. Ita nec Pisoni: qui in eum primum inuectus: nullo assensu: nec mihi quod idem trigesimo post die fecit: nec. P. Seruilio: qui me comsecutus tuto in senatu ue-

nire licet: Cedem enim gladiator querit. Is ramen. L. Pifo postea antonii absentis defensor contra Cicero-
nem extitit. Sed ut siquid mihi humanitus & cetera loci huius enarratio apud. A. Gelium est libro duo
decimo. nocti. Atti. ca. primo. Considerandum is putat: an utrunq; idem ualere uoluerit Cicero fatum at-
q; naturam: an diuiserit separaueritq; ut alios casus natura ferre uideatur: alios fatum: & maxime inquire-
dum id qua ratione dixerit. Accidere multa humanitus posse preter fatum: quando sic ratio & ordo & infu-
perabilis quedam necessitas fati constituitur: ut omnia intra fatum claudenda sint: nisi illud sane Homeri
secutus ē: ΜΗΚΑΙ ΥΠΕΡ ΜΟΙΡΑΝ

ΛΟΜΟΝΑΙΛΟΣ ΕΙΣ ΑΦΙΚΗΚΑΙ ΟΙΟ
lentam inquit idem mortem
significauit: que accidit preter
naturam: preterq; fatum. Vir-
gilius de Elifa. Nam quia nec
fato merita nec morte peribat
Sed misera ante diem. Tan-
quam infaciendo uitæ sine:
quæ uiolenta sunt: non uideā-
tur e fato uenire. Demosthe-
nis uerba idem fere significāt
in oratione ΟΕΡΙ ΣΕΦΑΝΟΝ idest
pro corona Ο ΜΕΝΤΟΙΣ ΥΟΝΕΥ
ΣΙΝΟΜΙΣΩΝ ΜΟΝΟΝ ΥΕΥΕΝΗΗΟ
ΘΧΙ ΤΟΝ ΤΗΘ ΕΙΜΕΡΜΕΝΗΘ ΚΑΙ
ΤΟΝ ΑΥ ΤΟΜΑ ΤΟΝ ΘΑΝΑ ΤΟΝ ΟΕ
ΡΙΜΕΝΕΙ ΟΔΕΚΑΙΤΗ ΩΑ ΤΡΙΛΙ
ΥΩΕΡ ΤΟΥ ΜΗ ΤΑΥ ΤΗΥ ΕΘΙΛΕΙΝ
ΛΟΥΛΩ ΟΥΣΑΥ ΑΩΝΗΘΚΕΙΝ
ΕΘΕΛΗΣΕΙ: quod Ci. fatum atq;
naturā uidetur dixisse: id mul-
to āte Demosthenes ΤΗΝ ΟΕΘ
ΡΥΕΝΗΥ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΥ ΤΟΜΑ ΤΟΥ
ΘΑΝΑ ΤΟΝ idest fatalem & spon-
tis suæ mortē appellauit. Vtr-
usq; consilii: profectiois & re-
uersiois. Confido: credo: tū
in preterito ut hic: tum in pre-
sentis: ut Cice. in principio de
offi. q̄q̄ a Cratippo nostro pri-
cipe huius memoriae philoso-
phorum hæc te assidue audire
atq; accipere confido: in futu-
ro ita fore confidimus.

De hesterna & cetera qui minatus in senatu est: cum rediisset Cicero: & in eo ordi-
ne non affuisset: missurum se fabros: qui domum demolirentur: & milites qui inuitum traherēt: postea ue-
ro acceptis pignoribus: relique ui abstinuit. Annibal credo & cetera: qui post Cāneniem pugnam castra
posuit ad Anienem ad tertium ab urbe lapidem. urbem obequitauit: & hastam intra romana mœnia iecit:
quo tempore magna Rome trepidatio fuit. De Pirrhi pace: hic epirotarum rex fuit accersitus a Taren-
tinis: pro illis aduersus Romanos uario euentu bella gessit ad. xx. ab urbe lapidem castrametatus est: cum
de pace cum eo ageretur & potentiorum per Cyneam legatum fauor quæreretur. Appius senex & cecus lei-
cā in senatum latus: turpissimas condiciones magna oratione discussit. Vfus uerbis quæ ex Ennio re-
citauit Cicero in Catone maiore: Quo uobis mentes rectæ: quæ stare solebant. Ante hac: precipiti sese
uertere ruinas: Luminibus captus est quoniam positus ut Herculis sacra publicos seruos edocerent per sua
fit. De supplicationibus: discernendis una cum parentalibus in honorem Iulii: cum tamen ex ueteri mo-
re & semper custodito duorum trium aut plurium dierum pro re ab aliquo bene gesta decerni solerent: &
præuiæ esse triumphī plerūq; ibant autem sacerdotes per urbem: templa adeuntes: supplicantes diis &
gratias agentes. Quotiens autem de supplicationibus referendum erat: ab amicis illius cuius gratia decer-
ni postulabantur ipse supplicationes: in senatum precibus senatores conuocari solebant. Gratia: causa.

De triumpho: culpam discernendo. Sine cura: cogendi per uiatorem senatores: quando de supplica-
tionibus aut triumpho agendum: nam cogendi laborem illis ipsi relinquunt: quorum de honore agitur.

Ex uia languerem: ex itinere sessus essem. Fabris: demolitoriis. Multiplex enim faber est: li-
gnarius: ferrarius: lapidarius. Disturbaturum: demoliturum:

sed ut siquid mihi humanitus accidisset: multa autem impen-
dere uidebantur præter naturam etiam: præterq; fatum: huius
diei uocem testem Rei publi. relinquerem meæ perpetuæ erga
se uoluntatis. Quoniam utriusq; consilii causam. P. C. proba-
tam uobis esse confido: priusq; de Re. pu. dicere incipio: pau-
ca querar de hesterna. M. Antonii iniuria: cui sum amicus: id-
q; me non nullo eius officio debere esse: præ me semper ruli:
quid tandem erat causæ: cur in Senatum hesternis diebus acer-
be cogerer? Solus ne aberam? An non sæpe minus frequentes
fuisstis? an ea res agebat? ut etiam agrotos deserrī oporteret?
Annibal credo erat ad portas: aut de pyrri pace agebatur? ad
quam etiam causam / Appium illum & senem & cæcum delaz-
tum esse memoriæ proditum est: De supplicationibus refere-
batur: quo in genere Senatores deesse non solent: coguntur
enim non pignoribus: sed eorum quorum de honore agitur
gratia: quod idem fit: cum de triumpho refertur: ita sine cura
Consules sunt: ut pene liberum sit Senatori non adesse. Qui
cum mihi mos notus esset: cunq; e uia languerem: & mihi met
displicerem: nisi pro amicitia qui hæc ediceret. At ille uobis au-
ditib; cū Fabris se domū meā uetūrum eē dixit: nimis iracūde
hoc qdē: & ualde itēpāter: Cuius. n. maleficii ista pœna est: ut
dicere i hoc ordine auderet: se publicis operis disturbaturum

PHILIPPICA PRIMA

Publice ex & c: infestante. P. Clodio Tribuno: & Pisonē ac Gabiniō Consl. cum posset armis contra uim defendere se: cedere maluit Cicerō: media nocte urbem egressus: exul factus est: Villæ eius incensæ: uastati agri: bona sub hasta uendita: domus diruta: & quo solum quoq; auferretur: Aedes libertatis i area edificata. Restituta decimo & sexto mēse post: domus publica impensa reedificata: in quam & si numint sacra fuerat Ciceronem pontifices: Consl. prætores collocauerunt: quod in oratione contra. L. Pisonē ipse ait. Aut quid: duobus modis cogi senator potest. ut uel pignus ab eo auferatur: uel mulctā: hoc est

publice ex Senatus sententiā edificatam domum? Quis autē unquam tanto damno Senatorem coegit? aut quid est ultra pignus: aut mulctam? qui si scisset quam sententiā dicturus essem: remisisset aliquid profecto de seueritate cogendi. An me censetis. P. C. quod uos inuiti secuti estis: decreturum fuisse ut parentalia cum supplicationibus miserentur: ut inexpiabiles religiones in Rem pu. inducerentur: ut decernerentur supplicationes mortuorum: nihil dico: quis fuerit ille. L. Brutus, qui & ipse regio dominatu Rem Pu. liberauit: & ad similem uirtutem: & simile factum stirpem in prope quingentesimum annum propagauit. adduci tamen non possem: ut quenquā mortuum coniungerem cum deorum immortalium religione: ut cuius sepulchrum nunquam extet ubi parentetur: ei publice supplicetur. Ego uero eam sententiā dixissem. P. C. ut me aduersus. P. R. si quis accidisset grauior Rei pu. casus: si bellum: si morbus: si fames: facile possem defendere: quæ partim iam sunt: partim timeo ne impendant. Sed hoc ignoscant dii immortales uelim: & Po. Ro. qui id non probat: & huic ordini, qui de creuit inuitus. Quid de reliquis Rei pu. malis licet ne dicere? mihi uero licet: & semper licebit dignitatem tueri: mortem cōtemnere: potestas modo in hunc locum ueniendi sit: dicēdi periculum non recuso. Atq; utinam. P. C. kl. Sextilis adesse potuissem: non quo profici potuerit aliquid: sed ne unus modo Cōsularis: quod tum accidit: dignus illo honore: dignus. R. P. inueniretur. Qua quidem ex re magnum accipio dolorem homines amplissimos. P. R. beneficiis usos. L. Pisonem ducem

pecuniaria pœna irroget. Sānitum uocabulum mulctā dicit esse Varro: & specialis peccati esse: cuius animaduersio pecuniaria sit: cum pœna generalis existat. Ut parentalia cum supplicationibus miserentur: ut in Cæsaris honorem quot annis parentalia simul & supplicationes certo die celebrarentur. Sunt autem parentalia iusta mortuorum: & parentare est pro mortuis parētibus: omnes uero maiores in infinitum parentes uocari Cassius ait iureconsultus. Sacrificare apud ueteres romanos: sicuti nunc a nobis nouembri mense. xii. kalendas Februarit parentalia celebrari pro mortuis solita sunt: quod Ouidius tradit in fastis. Cum supplicationibus: quas item in Cæsaris honorem decerni uolebat: tāquā relatus in deos esset. Inexpiables: quæ explari nō possent nam non pro mortuis decerni supplicationes consueuerunt: sed pro uiuis: non pro re tristi: sed pro læta ut pro uictoria. Ille L. Brutus: hoc significare uult. ne. L. qdem Brutus a quo sunt exacti reges & parata ubi libertas: dignus est ad cuius sepulchrum supplicetur: multo minus cæsar: qui regio dominatu liberam urbem prestit: ille p fuit pellendo tyrannidem: hic obfuit exercendo: & est a maio

ei ad minus argumentum: Si non dignus Brutus: multo minus Cæsar. id honoris dumtaxat Bruto tributum: quod cadauer eius in foro positum collega Valerius laudauit. matrone anno luxerunt: corruptū scio locum & Iunium: non. L. Brutum legendum. Regio dominatu: eiecto Tarquinio Superbo & filiis. Stirpem. M. Brutum: qui Cæsarem occidit. Propagauit: extendit: sumptum a uisibus: unde & p pago. Cum deorum immortalium religione: ut ei ueluti diis immortalibus supplicemus. Nusquā: nullo enim loco Bruti sepulchrum ostendebatur. Si quis accidisset casus: propter hanc religionem & no uam & periculosam: & propter hoc piaculum deorum commoueretur ira: quia commissā in eos scelera: pestilentia: fames: bello solent ulcisci: Possem defendere: & dicere monui ego uos ne faceretis: ut dici so let qñ quippiam accidit errore & peccato: quod nobis est prohibentibus commissum. Iā sunt: ut bellum qd adhuc in Hispania gerebat contra Sextum Pōpeti filium a Petreio & Afranto prætorib⁹. Qui id nō probat decretas Iulio supplicationes. Huic ordini: senatorio. Mihi uero: qui libere semper dicere cōsueui: q nullius unquam subire inimicitias p rep. ueritus sum. Libertatē tueri: sine q nemo opret uiuere: qd ait Salustius. In hūc locū: senatū. Dicendi piculū: qd instat libere loquētib⁹ & aliquos in quos dē offens dētib⁹. Kalēdis sextilib⁹: qb⁹ relatu ab Antonio est de supplicatōib⁹ & pentalib⁹ Iulio decernēdis. Vn⁹ cōsularis. L. Piso: cōsulares erāt q cōsulatū gesserāt. Maioris at hēbant auctoritatis & progatiuæ i senatu.

Optimæ sententiæ: ne per ætalia & supplicationes Iulio decernerentur. Pro nihilo: hoc est ut quid ac-
 eidat reipu. non magnopere curemus. Vultu: annuendo & iudicando placere sibi illius sententiã. Malis
 intersectu est: frequens apud hunc auctorem & in hoc opere & in Verris: sicut nefas apud Virg. non nunquam. Vo-
 luntaria seruitus: cui uestra sponte uos subicitis. nemo enim sua sponte seruus fit: & natura omnes liberi: & ad
 libertatem proni nascimur: hæcque appetitio non modo in homine est quod rationis est particeps. sed in brutis etiam: nam
 quod ait Ouis. Cum bene sint cauea clausæ pandione natae: Nititur in siluas quæque redire suas. Fuerit neces-
 saria: quod necessitate: ut bello ser-
 uitudi subiicit: ipsa necessitate
 defendit. Ne ego hoc. non ego
 inquit ab omnibus consulari-
 bus hoc regro: ut liber situr. L.
 Piso loquatur. Multi enim sunt
 quoque silentio ueniam do: cum aut
 Antonii necessitudine. aut Cæ-
 saris beneficiis loqui prohibeant.
 Sed eos libere non loqui doleo:
 quod nulla cum Antonio neces-
 situdo: quod nulla accepere a Cæsa-
 re beneficia. Video. non eos in po-
 pulo ro. suspicionem uenire &
 alium quidem alta causa uel metu
 .uel premio quid se dignum
 sit non efficere. Quare pri-
 mum maximas: dicimus ha-
 beo gratiam: ago gratias. sed
 cum utrumque uerbum iungimus
 ago & habeo gratias dicimus
 & non gratiam. Quid efficere pos-
 set: uidebat. non. paræ profutura
 sententiã suam: sed dignum se
 sic dicere intelligebat. Aucto-
 ritatē: sententiã & uoluntatē. Be-
 nigne audiat: est beniuolentia
 captatio: quã non in exordio so-
 lum. sed per totam orationem
 collegere studemus. Adhuc.

hucusque. Primum igitur: sententiã nunc dicit de actis Cæsaris & seruanda asserit quæ non seruari ab Antonio
 hoc docet argumento: qui leges cæsaris non seruat is acta eius non seruat: antonius leges cæsaris destru-
 it: ergo acta cæsaris destruit. Non quo probet: non quod laudem & approbem seruanda cæsaris acta esse: cum
 re uera non sint seruanda. Potest probare. Pacis cui uel imprimis prospiciendum consulendumque est.
 Modo sine aduocatis: scilicet adesse: hoc est sine operis & militibus: quibus uelut aduocatis & defen-
 soribus stipatus uenit in senatum: & causam suam tueretur Antonius: quemadmodum priuati causas suas per
 aduocatos agunt: quãquam incertam Antonii notat foras: qui sine aduocatis tueri se ac defendere ne-
 quiret. Sed ut opinor licet ei minus ualere: locus est cum amaritudine. quasi dicat non licet minus uale-
 re ei: quod mihi heri non licuit. Mihi non licuit afferre excusationemque languerem: & mihi met displice-
 rem: omnino enim pignora sunt accepta: nec Antonio licere debet aliquam afferre excusationem. quod ab eis
 se hodie debeat. Chirographis: Recitatio Cæsaris testamento & cadauere in foro ante rostra cremato:
 acta eius seruari postulauit Antonius: eaque in commentariis relata penes se habebat: a Cæsare tradita: in
 quibus decreta iudicataque: & multa ad multorum gratiam erant scripta: Scribam Cæsaris Faberium no-
 mine fidum in omnibus atque obsequentem nactus urbibus & diuitiis scribebat: quibuscunque deposcenti-
 bus aliquid concedebat: quod libitum erat addens & detrahens: aliis magistratus: aliis immunitates dabat:
 multos senatores faciebat: plures ab exilio reuocabat: eaque omnia ueluti a Cæsare ante decreta se facere
 prædicabat: quã mobrem iocantes romani Antonium & reliquos eiusmodi Cæsaris amicos Charonitas
 appellabant: qui si quid obiectum esset: illico ad defuncti chirographa confugiebant: quo factum est ut
 Antonii opes auctæ plurimum essent: quibus territi Brutus & Cassius ab urbe cesserunt: calphurnia ite-
 rum Cæsaris uxor mariti ad Antonium pecuniam transfulerat: erant autem talentorum. iiii. milia. L. Anto-
 nius frater Tr. pl. & Caius alter frater pretor designatus eius furoris socii erant. Syngrapha cautio est per
 contrahentium scripturam facta: cum uterque contrahentium scribit: Chirographum manus scriptura est:
 & sic interpretatur. Cicero ait epistolam misisse chirographo suo. i. manu sua exarasse non dictasse: quod quod
 sua manu notauit: chirographum est. Se uno auctore: solus enim erat quod Cæsaris esse diceret. Tatum

PHILIPPICA PRIMA

dictis: quia tantummodo penes se commentaria Caesaris diceret esse: non etiam ostenderet. Quae illae in aere incidunt: in marmore dictimus incisae sunt litterae: in gemma: non in marmor: & in aes: non in aere. In tabulis uero aereis leges scribebantur. Vetus aeri: quod ait Plinius ad perpetuitatem monumentorum iam pridem transtulit: Tabulis aereis: in quibus publicae constitutiones inciduntur. Et Ouius inquit: Nec uerba minantia fixo Aere ligabantur: nec supplex turba timebat Iudicis ora sui: sed erant sine iudice tuta. Populi iustitiam plebs scita & leges: nam lex est generale iussum populi rogante magistratu. Pro nihilo habebuntur. quod

dictis: acta Caesaris firma erunt? Quae ille in aere incidit, in quo populi iussa perpetuasque leges esse uoluit, pro nihilo habebuntur? Equidem existimo, nihil tam esse in actis Caesaris, quam leges Caesaris. An sicui quod ille promissit: id erat fixum: quod idem facere non potuit: ut multis multa promissa non fecit? Quae tamen multa plura reperta sunt illo mortuo: quam uiuo: beneficia per omnes annos tributa & data: sed ea non merito: non moueo. Summo & studio preclara illius acta defendo. pecunia utinam ad aedem operis maneret: cruenta quod illa: sed his temporibus cum iis quorum est: non reddit necessaria, quam quae sit effusa: si ita in actis eius fuit. Et quod quod tam proprie dici possit actum eius: quod togatum in Re. pu. cum potestate imperioque uersum sit: quam lex? Quae acta Gracchi: leges Serroniarum proferunt. Quae acta Syllae: Corneliae. quod Cn. Pompei tertium Consulatum in quibus actis consistit, Nepe in legibus. A. Caesare imperio, si queres, quid nam egisset in urbe & toga: leges multas, ruderem, se & preclaras tulisse. chirographa uero ut mutaret: aut non daret: aut si dedisset: non istas res in actis suis duceret. sed ea ipsa concedo: quibusdam in rebus & conuenio: in maximis uero rebus id est legibus acta Caesaris dissolui ferendum non puto. Quae lex melior: utilior: optima & in R. p. sepius flagi-

d. minime decet leges Caesaris pro nihilo haberi & acta quam Antonius unus auctor profert: & non profert quod dicit: sed tamen dicit seruari. Ego quod existimo: acta sunt publica. Iuuenalis: Cupient & in acta referri. Libri scilicet in quibus rerum publice gestarum sit descriptio: Unde actuarii quoque acta in senatu scribebant. Tranquillus orationes aliquas reliquit: inter quas temere quaedam proferuntur. Pro Qu. Merello: quam non merito Augustus existimabat magis ab actuariis exceptam male subsequens uerba dicitis: quam ab ipso editam: Sunt & priuata: ut acta Pompei: acta Syllae: acta Caesaris: acta Marci. An si cui quod ille promissit id erat fixum: sic intendit argumentum: non est opus dicere in commentariis & libellis hoc uel illud annotauerat Caesar quod facturus erat & facere alicui promiserat: quoniam quod cuiquam promittebat: id ratum erat: & faciebat: quod uero non potuit: neque uoluit facere: id non fecit. Multa autem multis pro-

missit Caesar: quae non impleuit. Quae tamen promissa. Multo plura: quam ipse promiserit fortasse Caesar. Beneficia ut immunitates. Tributa: gratis. Data quibus dari conueniebat & merentibus. Pecunia utinam ad aedem operis quam meriti est: & cybelle dicitur: haec pecunia ex bonis redacta erat Pompeianorum occisorum & danarorum ac proscriptionum: idque cruentam uocata non nullis iniuste nimis & crudeliter extorta: & quae restituenda fuerat: iis quibus erat adempta. Sed eam M. Antonius interceptat: inferius philippica. viii. Postulat propterea ut chirographorum & commentariorum sua collegarumque sui decreta maneat: quod laborant: ut habeat quod quicquid mercatus est: si quod accepit habeat quod uendidit & ne tangant rationes ad operis. id est in sestertium septies milites recuperent: ne fraudati sit septem uiris quod egissent. Ad aedem: in aede. Si ita in actis fuit: ut effunderet: nam non ita in actis fuit ut Antonii fieret sed ut in templo operis seruariet. Et quod est: si nihil tam in actis alicuius quam reipublice administrauerit dicitur: quia lex aliqua ab eo lata: nihil in actis Caesaris numerari magis potest quam ab eo latae leges. sed has Antonius non seruat: ergo acta non seruat quae seruanda dicit. Quae acta: si quis inquit acta Gracchi & ostendi ita ut sit: postulas tibi: proferunt & ostendunt leges ipsius Gracchi: quae Serroniarum uocantur: si acta Syllae: exhibent: Corneliae leges: quia nihil magis in eius numerat actis: quam reipublice administrauit: quam ab eo latae leges. Tiberius Gracchus Tiberii Serronii Gracchi filius Scipionis ex filia nepos plures tulit leges Tri. pl. cum esset: inter quas ne quae plus mille agri iugera haberet & ut atri regis hereditas populo diuideret. L. Cor. Sylla dictator: & ipse multas leges tulit testamentariam de parricidis. de sica. & ut senatus contra legem curiata: hoc est sine sorte: potestas cuilibet magistratui assignare posset & alias complures. In quibus actis consistit: legibus duntaxat ab eo latis.

Chirographa exhibita certis personis & propria manu scripta. Non istas: huiusmodi in chirographa & priuatas concessiones. Duceret: existimaret eam. Concedo: etiam si in actis habenda non sunt. Conuenio: consentior: oculos claudo: ita ut sit: quotiens quippiam non uidere simulamus. Tubero ut est apud A. Gellium de Marco Atrilio Regulo: Palpebras quoque eius ne conuenire posset sursum ac deorsum ductas insuebant. Tranquillus in Iulio: Delicta neque obseruabat omnia: neque pro modo exequerebat: sed desertorum ac seditiosorum inquisitor ac punitor acerrimus: Conueniebat in ceteris. Plinius: Viginti gladiatorum paria in C. principis ludofuere: in his duo omnino qui contra comminationem aliquam non conuenirent li. xi. Quae lex melior: acta Caesaris seruanda Antonius dicebat: quae in legibus a Caesare latis consistere ostendit Cicero. Leges uero Caesaris ab Antonio sublatae: & primum quidem de praetoriis ac consularibus prouinciis: iudicariam ide

& demū de ui & maiestate: ideoq; & acta Cæsaris sublata: Prætoriarum: in quas mitti prætores consueverunt: consulares in quas proconsules. Prouinciarum ergo aliarum erant prætoriarum: aliarum consulares. Hac lege: quæ Iulia de prouinciis dicebatur. Sublata: ab Antonio quæ contraria quotidianis legibus & suadebat & faciebat. Quid ea lege quæ promulgata est de tertia: iudicia Iulius lege lata ad duo genera iudicium redegit: Equestris ordinis ac senatorii: tribunos ærarios: quod erat tertium subtulit. Duæ prius hac Iulia lege eligebantur: decuriam iudicium: altera ex equestri ordine: ex senatorio altera. Sed Antonius tertiam centurionum adicere uolebat. Promulgata: lex ante promulgabatur: deinde si approbata fuisset in æs incidebatur & in ærario condebatur: & tunc demum lata dicebatur. Trinundino autem prius promulgabatur. Est autem promulgare quasi promulgare: hoc est in uulgum ædere: ut Poppo Fe. placet. & trinundinum quod est a ternis nundinis. Nundine uero mercatum significat: quoniam viii. diebus rustici in agris uersabant in opere factundo occupati: & ix. quoque die in urbem ueniebant: regum promutationes facturi: lites componituri: aut suffragia senatus consulto concessa: si opus foret: laturi. Primis nundinis & ite secundis lex promulgabatur: ut a singulis atque uniuersis: quod ait Macro. facile noscitur: Tertio foro seu mercatu cum ois & urbana & agrestis adesset turba: rogatio fiebat: præco uerba legis scriba subiiciente recitabat: & si populus sciebat lex ferebatur: hoc est in æs: ut dictum est: incidebatur: & in ærario reponebatur. Et primis quod est secundis nundinis intercedere hoc est contradicere: & impedire licebat: cum uero lata fuerat: minime. Hinc C. dicens aduersus duas leges: quas post Cæsaris mortem Antonius promulgauerat: alteram de tertia decuria iudicium: alteram de ui dånari uocarent ad populum si uellent. De aliis tamen inquit legibus quæ promulgatae sunt: saltim quæ possumus: de his quæ iam late dicuntur: ne illud quod est licuit illæ. n. promulgatione late sunt antequam scriptæ. ex quo ostendit trinundino recitationes populo non fuisse. neque intercedere illis licuisse. Nec multo post ait loquor de legibus promulgatis: de quibus est integrum nobis. non. n. late erant: sed tamen promulgatae. Libellus: chirographum seu commentarium. Quod ad populum & cetera quod Romæ statuebatur: aut curiatis agebatur comitiis: aut centuriatis: aut tributis: cum ex generibus omnium comitia ferebantur: Curia erant comitia: cum ex cæsu & ætate centuriata: cum ex regionibus & locis tributa. In campo Martio duxerat centuriata habebant comitia: cum ceterum ex omni tribu superiorum cæsu & ætate atque honestiorum eligebantur: quæ aliquid de re iudicarent. De classibus in quibus diuisus populum Seruius Tullius: de ceteris: de comitiis: & de ritu suffragii ferendi more romano: multa L. i. ab ur. cõ. & Diony. lib. vii. tradit. Comitia. quibus comitibus ad danda suffragia in re quæpiam uel iubendo uel uetando. unde comitiales dies quibus agere licet cum populo. Centurionum inquit: quibus id honoris tribuere uolebat Ant. militum auxilio & eorum quæ duxerant ordines quæquid uellet in rep. facere. Quid: interrogat C. Isti ordinis: centurionum iudicatus: iudicandi facultas. lege Iulia: qua duæ eligebantur decuriam & ex equestri ordine & ex senatorio. Poppo: Aurelius Cotta alii quot annis ante accusatum a Cicerone Verrem Prætor legem iudicariam tulit: quæ comitara sunt iudicia senatorii: equestris ordinis & tribunis ærariis. Poppo postea in secundo consulatu tulit: ut amplissimo ex sensu ex Centuriis aliter quam antea lecti iudices: æque tamen ex illis tribus ordinibus res iudicarentur auctor Pædianus. Non patebat: ac si dicat patebat: nam & centurionibus: & his quæ duxissent ordines liceret in iudicium decuriam: modo amplissimo essent censu. Cæsus perficiebatur inquit: Antonius. i. cæsu perficiebatur quæ eligi possent: nec nisi amplissimo censu: & equestris facultatibus hoc est quæ dringentis sestertis eligebatur: ois autem centuriones hoc censu non erant: & priuari eos iudicandi honore uidebatur indignum. Non centurioni solum: rursus Ciceronis. i. perficiebatur census. Itaque quæ uiri fortissimi & equestres & centuriones: quæ in eodem censu numero. Non quæro inquit istos: inquit Antonius fortissimos & honestissimos. Quicumque ordines duxerit iudicent: siue sit apud cæsum & puerctæ ætate: siue non modo ordines duxerit. Ducere ordinem est magistratum in militia & in castris gerere: posse decurie. centuriam: manipulis cohorti. At si feratis quicumque equo meruisset: Cicero rñderet: non solum quicumque centurio: sed quicumque equo meruerit: hoc est quæ ex publico equum huerint: dari. n. & alii iuuentuti equus solebat ex publico. Eques ex equestri erat ordine. quæ uero equum ex publico habebat: eius nulla erat dignatio: tamen oportebat ut psto cum equo esset: quoriam resp. eius opera indigeret: equum adimere pænes cenfore erat: si quis strigofore habuisset: & A. Ge

PHILIPPICA PRIMA

lius & Valerius maxi. tradunt. Quod ē laudatius: ut iudicent quicquid equo meruerunt: quod laudatius: quod ut iudicent quicquid ordines duxerunt: ut decuriones. legi & latius. i. splendidius: Nemini pbaretis: nemo sic rē cōfendret. Fortuna: cōsus: ut sit amplissimo. Dignitas: ut amplū etiā gesserit magistratū: & dign⁹ sit. Nō quæro inquit ista: Antonius: Addo ē: Antonius & iis etiā elegi iudices uolo q̄ manipulares sūt: hoc ē manipulos ducūt externoz militū ipsi externi: & nō romani ciues. nā Cæsar unā legionē ex trāsalpinis confectā Alaudā uocabulo gallico appellauit quā disciplina cultuz romano institutā & ornatā postea uniuersam ciuitate donauit.

dice. n. spectari & fortuna debet. & dignitas. Nō quæro inquit ista Addo ē iudices manipulares ex legione Alaudaz. aliter. n. nri negat posse se saluos eē: O cōtumeliosum honorē iis quos ad iudicādū nec opinātes uocatis. Hic ē. n. legis iudex: ut iī tertiā Decuria iudicēt: q̄ libere iudicare nō audeāt. In quo q̄natus est error dū immortales eoz q̄ istā legē excogitauerūt. Vt. n. quisq; sordidissimus uidebit: ita libentissime seneritate iudicandī sordes suas eluet: laborabitq; ut honestis Decuriis potius dignus uideat: q̄ i turpes iur cōiect⁹. Altera pmulgata lex ē: ut & dūi & de maiestate dānati ad populū puocēt: si uelit. Hæc utrū tā dē lex eē: an legū oīum dissolutio: Quis. n. ē hodie cui⁹ iter sit istā legē manere: Nemo re⁹ ē istis legib⁹: nemo quē futurū putemus. Armis. n. gesta nunq̄ pfecto i iudiciū uocabunt. At res populares: Vtinā qdē uelletis aliqd eē populare. Oēs. n. iā ciues de rei. pu. salute una & mēte & uoce cōsentient. Quæ igit ea cupiditas ei⁹ legis ferēdæ: q̄ turpitudinē summā hēat grām nullā: Quid. n. turpi⁹ q̄ q̄ maiestātē. P. R. p uī minuerit: eū dānatū iudicio: ad eā ipam reuertī: pp quā sit iure dānat⁹: Sed qd plura de lege disputo: q̄ si uero id agat: ut q̄q̄ puocet. Id agit: id fert ne qs oīo unq̄ istis legib⁹ re⁹ fiat. Quis. n. aut accusator tā amēs repiet: q̄ reo cōdēnato obīici se multitudinē conductæ uelit: aut iudex: q̄ reū dānare audeat: Vt ipe ad opas mercenarias statū ptrahat: Nō igit puocatio ista lege dat. sed due maxie salutare leges q̄ onelq; tollunt: Quid ē igit aliud q̄ adhortari adulescētes ut turbulētū & seditiosū ut pntiosū ciues uelint eē. Quā autem ad. P. R. pestē furor Tribunitius impelli non poterit his duab⁹ questionib⁹ de uī & de maiestate sublatis.

Alauda autē uocabulo gallico autē significat quā galeritā nos appellamus Trāq̄. & Pli. auctores. Aliter. n. nisi. f. trāspa dani iudicent in urbe & ironice dictū ē. Nri: ego Anto. intelligo & milites q̄ multa p uī & contra maiestātē cōmiserāt O contumeliosum honorē: iis ipis q̄bus deserēt q̄ ad iudicādū ne opinantes qdem uocant.

Hic ē. n. legis iudex: hic lege a te lata Antoni iudex eligi: q̄ qm uilis conditionis & sortis iudicare libere non audeat: sed metu: aut alicuius sceleris conscientia oīa p tua libidine iudicet: sed deceptis & tu & quicquid lege hanc de tertiā centuria adicienda excogitarunt: ut. n. quisq; sordidissimū uidebit se esse: ita libenter seueritate in iudicādo utet: existimabit. n. fore: ut sordes & turpitudinē suā purget: si libere loquat & iudicet. Quantum ē error: q̄ latus ē. i. q̄ late pater: & ad quā multos p tinet. Altera pmulgata & c. Cæsar legē tulerat de uī & de maiestate cōtra eos q̄ aut uim facerent: aut āplitudinē magistratus & reipu. minuerent: Legis Iuliæ de maiestate. meminerunt libri iuriconsultorum quæ in eos qui contra imperatorem: uel tempu. aliquid molit essent: suū uigorem extendebat: cui⁹ poena animæ am

tionem sustinebat: & memoria rei etiam post mortem damnabatur Subtulit autem Cæsar prouocationem. Noluit enim quempiam qui aut uim fecisset: aut maiestatem lesisset prouocare posse. Sed Antonius & Lepidus promulgauerant contrariam huic legi: nondum tamen tuleram cōtra hāc legē: ut de uī dānati: ac maiestate ad populū puocare possent: quo nihil pntiosius: hoies. n. audaciores reddunt ad ppetranda scelera: spantes ipunitatē: si uiderint eē ad quos dānati puocare possint. Cui⁹ inter sit: cui utile sit. Nemo re⁹ ē istis legib⁹: nemo dānabit de uī & maiestate cū sit ad populū puocatio. Nemo quē futurū putemus nemo. n. accusabit eū quē elabi iudiciū posse uidebit puocatione. Armis. n. gesta: bello & ciuili discordia At res populares: obiectio ē: si armis gesta in iudiciū nō uocabunt: at res populares uocabunt: hoc ē in populo gestæ ac spectatēs ad populū. Vtinā uelletis: rñtio ē Ciceronis: ut populare hoc ē libere & in populi arbitrio postū uelletis aliqd eē: q̄ si libertate sua ppls uteret: oīa recte fierēt & una mēs ac snia populi de rep. cēt. Ei⁹ legis: ut dānati de uī & maiestate ad populū puocēt. Dānat⁹ iudicio: p ipam legē de uī & maiestate ad eā ipam. i. maiestātē po. ro. Reuertī: p puocationē. Vt q̄q̄ puocet qm nō id agit ut puocet q̄q̄ nūq̄. sed ut nemo accuset eū quē puocatione elabi posse uideat: qd & turpe accusanti eēt: & piculosum. Cōductæ: pecuniis corruptæ: & ueluti ad dandā operā cōductæ ac mercenariæ. Ad operas mercenarias: ad multitudinē quā reus mercede conduxerit. Protrahat: rationē iudicii redditurus & reuictissimā poenā subiturus. Duæ maxie salutare: q̄ si dicat nihil aliud cū uideat patā puocationē: & nīā ipuni

raie p corrupta populi suffragia consequedi: Quā ad pestē: ac si dicat ad quā uis pestē & dānū: p se. n. tribuni seditionib⁹ albanis: unde & eorū furor dī atq; infania: Quid qd uere ondit acta Cæsaris destrui ab Antonio cū abrogat legi ab eo latae: quæ iubet interdici aq; & igni dānato de ui & maiestate: qd tollit si licet puocare. Tātū p. n. & in urbe ē dānatus & interdici aqua & igni non pōt: donec populus ad quē pro uocatur ē: aut dānauerit aut absoluerit. Interdicere quēpiā aqua & igne: ē phibere illū ab usu a quæ & ignis qb⁹ duab⁹ reb⁹ maxie humana continet uita. Abrogat legi cū prsus tollit. Qōnib⁹: cū p tormēta & cruciatus quærif qd reus fecerit.

Rescindunt: irrita fiūt & tollunt. Prolatas eē i publicū.

Et fixas: in parietib⁹ & in erario: ac i aēs icifas. De exilio reducti sunt a mortuo: qā post Cæsaris mortē acta plata sūt: quæ Cæsaris esse dicebant: cū reuera nō essent qbus dicebat uoluisse Cæsare aliquos exules reduci: id qd ipse uolebat: & fingebar Antonius ut prius est dictū. Ciuitas data non solū singulis: sed nationib⁹: ut legioni alaudag: Antonius quo si bi fauorē ciuitatū & nationū uendicaret: ciuitatē illis dedit. Natio genus hominum ē q nō aliunde uenerūt: sed ibi nati sunt. *αὐτοχθόνων* græci uocant nos indigenas appellamus.

Uecūgalia. publici prouētus *ποποῦ* græci uocāt: sunt etiā priuatoꝝ. Cicero i paradoxis Ex meo ānuo uectigali: ānuua ducētia capio. Ergo hæc uno uiro optio: irōice: ergo q unus Antonius pferit domo sua: quasi domi suæ cōposita defendimul q Cæsar ipse & tulit: & gloriabatur tulisse euertim. Ipse: Cæsar. Eas i q Cæsaris leges hypbatō ē: i quo aut eadē uerba q i pncipio clausulæ sūt posita repetim: aut diuersa q idē ualeāt: ut i rhetoricis ad Herēniū: Si pfluasus auditor fuerit. i. si orō aduersarioꝝ fidē fecerit auditorib⁹. Et paulo post: Ergo si fidē factam putabimus. Quæ pmulgatæ sūt: possum⁹ i q de his legib⁹ q pmulgatæ sunt cōqri: qā nō sunt adhuc latæ: & i aēs icifas: sed aliq latæ dñr ab āronio. C. q Trinūdinouti pri⁹ ē dictū: pmulgatæ nō sunt: de qb⁹ cōqri nō possum⁹. Quærūt qd sit: occurrūt obiectōi: & qrūt i q ātoni⁹ & ceteri ei⁹ amici atq; idē sentientes. Cur timeamus ut male ferant leges: cū hēamus bonos tribunos q uident: si id fiat: intercessuri: & sese opposituri. Paratos q intercedāt: irronice: q si dicat: minime habem⁹ Tribunos plebis q intercedāt: si malas leges consules ferāt qd pp. L. ātoniū dictū est. M. ātoniū fratrē: q tribun⁹ erat eo tpe. Paratos q rē. religōe defendāt: pp angures hoc dictū: qb⁹ ius erat obnūciādi si auguria nō addicerent: aut si pluisset: aut tonuisset. Erat aut augur. M. ātoni⁹. Lex āt Fusia & Helia erāt q uetabāt agere cū populo nisi seruātū de caelo fuisset. In oratiōe cōtra. L. Pisonē q rē Cicero obnūciatōem: q pncipios legib⁹ resistebāt Fusia & Helia legib⁹: q s. ppugnacula murosp trāglitatis: atq; otit uocat: euersū eē obnūciatō āt auguris erat: q obnūciabat: hoc ē nō posse p auspicia fieri admonebat. Tribunog plebis ea fuit auctoritas: ut qcqd senat⁹ decreuisset: ita ratū eē: si tribuni approbarent: pncipue āt intercessiōe pollebāt. sese aliis magistratib⁹ opponendo: & p eos uī fieri phibēdo: adeo ut cū un⁹ Collegis repugnaret: facile ipedire oēs posset. Et sacrosci qdē: atq; iuolabiles erāt Tribuni: Augures rāte fuerunt auctoritatis: ut nihil neq; domi: neq; foris: nisi auspicatorerēt. qd Valerius max. docet de institutis antiq;.

Quas tu mihi intercessiōes i q: Quas religōes: Eas. f. qb⁹ Rei. P. salus cōtinet: negligim⁹ ista: & nimis antiqua & stulta ducim⁹: for; sepiet: oēs claudent adit⁹: Armati i p sidiis multis i locis collocabunt. Quid tū: qd erit ita gestū: id lex erit: & i aēs icider uidebitis: cædo illa legitia quæ Cōsules populū iurba q i pncipio clausulæ sūt posita repetim: aut diuersa q idē ualeāt: ut i rhetoricis ad Herēniū: Si pfluasus auditor fuerit. i. si orō aduersarioꝝ fidē fecerit auditorib⁹. Et paulo post: Ergo si fidē factam putabimus. Quæ pmulgatæ sūt: possum⁹ i q de his legib⁹ q pmulgatæ sunt cōqri: qā nō sunt adhuc latæ: & i aēs icifas: sed aliq latæ dñr ab āronio. C. q Trinūdinouti pri⁹ ē dictū: pmulgatæ nō sunt: de qb⁹ cōqri nō possum⁹. Quærūt qd sit: occurrūt obiectōi: & qrūt i q ātoni⁹ & ceteri ei⁹ amici atq; idē sentientes. Cur timeamus ut male ferant leges: cū hēamus bonos tribunos q uident: si id fiat: intercessuri: & sese opposituri. Paratos q intercedāt: irronice: q si dicat: minime habem⁹ Tribunos plebis q intercedāt: si malas leges consules ferāt qd pp. L. ātoniū dictū est. M. ātoniū fratrē: q tribun⁹ erat eo tpe. Paratos q rē. religōe defendāt: pp angures hoc dictū: qb⁹ ius erat obnūciādi si auguria nō addicerent: aut si pluisset: aut tonuisset. Erat aut augur. M. ātoni⁹. Lex āt Fusia & Helia erāt q uetabāt agere cū populo nisi seruātū de caelo fuisset. In oratiōe cōtra. L. Pisonē q rē Cicero obnūciatōem: q pncipios legib⁹ resistebāt Fusia & Helia legib⁹: q s. ppugnacula murosp trāglitatis: atq; otit uocat: euersū eē obnūciatō āt auguris erat: q obnūciabat: hoc ē nō posse p auspicia fieri admonebat. Tribunog plebis ea fuit auctoritas: ut qcqd senat⁹ decreuisset: ita ratū eē: si tribuni approbarent: pncipue āt intercessiōe pollebāt. sese aliis magistratib⁹ opponendo: & p eos uī fieri phibēdo: adeo ut cū un⁹ Collegis repugnaret: facile ipedire oēs posset. Et sacrosci qdē: atq; iuolabiles erāt Tribuni: Augures rāte fuerunt auctoritatis: ut nihil neq; domi: neq; foris: nisi auspicatorerēt. qd Valerius max. docet de institutis antiq;.

Quas tu mihi intercessiōes i q: ueluti dialog⁹: hoc ātoni⁹ rñdet Ciceroni & qdē idignatus. Intercessiōes: tribunitias. Religiones: augur obnūciatōes. Eas. f. Cicero rñdet. Negligim⁹ ista: Antonis. For; sepiet: & hic ātoni⁹. Quid tū: Cicero: & comic⁹ sermo ē. Id lex erit ac si dicat: nō erit. Cedo illa legitima: dic illa inq; ātoni⁹ legitima: & q sunt rñdet Cicero quæ more fiūt a maiorib⁹ tradito: ut tū demū aliqd ratū sit cū populus sciuerit. Qui populus: ātonius: populū dixisti sed quē nā populū: an illū intelligis q ui & armis a nobis ē exclusus? Quo iure: qd mihi ius cōmemoras.

PHILIPPICA PRIMA

An eo qd: eo iure quo oia sunt sublata ui & armis scilicet. Atq; ego hoc dico de futuris: qd supius de Cæsaris actis dixit Cicut rescinderet ab illis ipsis q inuolara manere uelle asserent. Si de legib⁹ puincialib⁹ Indiciatlis: & de ui ac maiestate aliter ferret q iult⁹ tulisset: ite ut leges oēs dissoluerent. & ciuitas laberet i deteri⁹: futura qdē erāt: nā facturi dicebant ātonius & Dolobella: & integrū ipsis ac libez fuerat adhuc nō facere. Iōq; ne faciāt monet Ci. postea cōtinua orōne pntē Dolobellā alloqē: multa de antonio: plura de repu. dicēs. Quod ē augur: q; fungor auguris offō: sic. n. ut illi solent futura p̄dico: qm̄ augur erat Ci.

rogauerūt. Hoc. n. a maiorib⁹ accepim⁹: ius rogādi populus q iure scinit: q; populus: Is ne q exclusus ē: quo iure: an eo qd ui & armis oē sublātū ē: Atq; ego hoc dico de futuris qd ē augur: aūdicere ea quæ uitari pnt: quæ si feā n̄ erūt: refellet orō mea. loquor de legib⁹ pmulgatis: de qb⁹ ē itegz uobis. demōstro uia: tollite: denūcio uī: arma remouete. irasci qdē mihi Dolobel lap Re pu. dicētū n̄ oportebit: q̄q̄ qdē te id factuz nō arbitror. Nō. i. n. faelitatē tuā. Collegā tuū aiūt i hac sua fortuna quæ bona ipi ur: mihi ne grauius q̄ppia dicā Auoz & auūculi sui Cōsulatū lī imitaret fortunatior uideret: sed eū iracūdū audio factū. Video at q sit odiosū h̄re iratū eundē & armatū. cū tāta p̄fertū gladioz: sit i punitas: sed promā ius ut opinor æquū: qd M. Antoniu n̄ arbitror repudiatur. Ego si qd i uitā eius: aut in mores cōtumeliā dixero: quo min⁹ mihi inimicissim⁹ lit n̄ reculabo. si cōluetudinē meā quam sp̄i Re. p. habui: tenuero. id est si libere quæ sententiam de R. Pu. dixero: Primum deprecor ne irascat: deide si hoc nō ipetro: peto ut sic irascat: ut q; b⁹ armis utat: si ita necesse ē: ut dicit: sui defendēdi cā: iis q; p R. P. q̄ ipis uifa erūt: dixerint: ista arma ne noceāt. Quid hac postulatōe dici p̄t æquus: Quod si: ut a qbusdā mihi ei⁹ familiarib⁹ diētū ē: oīs eū quæ habet cōtra ei⁹ uolūtātē orō: grauiē offendit: et si nulla iest cōtumelia: ferem⁹ amici naturā: sed iudē illi ita mecū: nō idē tibi aduersario Cæsaris licebit: qd Pisoni lo cero: & simul admonēt qd dā. qd cauebim⁹. nec erit iustior. P. C. i Senatū n̄ ueniēdi morbi cā: q̄ mortis. Sed p deos imortales te. n. itues Dolobella q es mihi carissim⁹: nō possū: de utriusq; uim errore reticere. Credo. n. uos hoies nobiles magna quidē spectātes: n̄ pecuniā ut qdā nimis creduli suspicant: quæ sp̄ ab āplissimo quoq; clarissimoq; cōtēpta ē: n̄ opes uiolētas & Po. Ro. minie ferēdā potētiā: sed charitatē ciuiū: & gloriā cōcupiscere. Ea at ē gloria & laus recte factoz: magnorūq; i. R. P. meritoz: quæ tū optimi cuiusq; tū et multitudinis testionio cōprobat. Dicerē Dolobella q recte factoz: fruct⁹ eet: nisi te paulisp

ausus: ut ē pri⁹ dem: Admonēt qd dā: piculū eē ne occidat ātoni⁹. Quod cauebim⁹: nā i senatū n̄ uenie m⁹ nec erit min⁹ iusta cā n̄ ueniēdi i senatū mortis met⁹ q̄ morb⁹: excusant q p̄tēdūt morbū multo magis ego excusandus uidebor: si mortis p̄tēdā metū: & sil ātoniū tāgit q morbū p̄tēdēs cām i senatū n̄ uenerat: quo die hāc Cice. hūit orōne. Quæ sp̄ ab āplissimo: Cicero ipse i officiis: Quāobre & hæc uidebā sūt & fugiēda pecuniæ cupiditas. Nihil ē. n. tā āgusti animi tāq̄ prauū q̄ amare diuitias. Nihil honestius magnificētiusq; q̄ pecuniā cōtēnere: si nō hēas. Si hēs: ad bñficiā liberalitatēq; cōferre. De utriusq; ueloz ex ore: de mutatōe uolūtatis: & actionū: qbus de rebus mox dicet. Credo. n. uos n̄ credere simulat: qd maxie credit. Expiato foro: disticta illa ara quā in foro amati⁹ extruxerat & colūna euerfa q̄ cæsaria plebe

Refellet orō mea: dicar uan⁹ fuisse & mendax uates. Loquor de legib⁹ pmulgatis: a te ātoni: sed nō dū latis & i aēs incisis. Integz uobis: libez nō ferre. Traici: utriusq; consuls & p̄sentis Dolobellæ. & antonii abūtis: resp̄c̄surus uita. Sed auaritiā in primis: & dñandi cupiditatē: obiecturus q; p uī multa & cōtra leges faciant: ueniā dicendi postular: & q̄si nouo utiē exordio. Amice utriq; & familiariter obiurgat: quod actionū eoz in itto exit⁹ nō cōsentiat: & ut alia rōne gloriā & potētiā q̄rāt hortat. Facilitatē: quæ pprie ē in admitrendo audiendo: ignoscēdo. Mihi: dicere uoluit pessima existimatur. Auoz: matoz: ut. M. Antonif oratoris: q auus fuit antonio Syllanas ptes secutus: quē. C. Martius necauit: magnæ in repu. auctoritatis Auūculus. L. Cæsar Iulie: ex q̄ nat⁹ ē & ipse cōsularis: & magni in republ. splēdoris nec minoris integritatis. Cū tāta gladiatoz sit im punitas: cū i pūne liceat gladiis uti. Promā: depromā: exhibebo. Trāslatio a penū: unde necessaria ad uictū depromūtur. Ut q armis utat: nō offendēdi: sed sui defendēdi cā: ut dicebar ātoni⁹. Ut q armis utat: si irascit. Si ita necesse ē: q̄ necesse ei minime ē: & si hoc p̄tēdit audaciā: & furorū suo: Iis q; p rep. sed iū & c. n̄ uoceāt & c. Amici ātoni. Iudē illi: antonii familiares. Ita mecū: loquūtur. Licebat: libere loq in ātoniū: qm̄ intimic⁹ habetis cæsaris & interfectoz amic⁹. Pisoni focero: Cæsaris q in ātoniū fuerat & solus libere loquf

erectā diximus fuisse. uidebat. n. uolantū fozz fuisse: & piaculū cōmissū ab illa multitudine pdtiorz & audacissimozz hoīum: q arā & diuīos honores cæsari statuerāt. Dissipato cōcursu īpiorz: nefarioz q ad arā cōueiebāt: & re: tis: ac rēplis urbis mīabāt. Prīcipib⁹: ai ad uertit. n. Dolobella cū in audaces sceleratozq; seruos: tū ī puros: & nefarios. Cui⁹: senatori: eq; tris: plebei. Cui⁹: ac si diceret cui⁹ q litatis & gradus. multi uero sūt iter senatores: egres: plebeios. Cui⁹: paupes: diuites: liberi: fui. Aprarūt: accōmodarūt: adiūxerūt. Auctore: monitore suafore. Cōfēsū illū theatri: qd cū īgressus esset oēs plaufere. Eaz regz oblit: seditionū gessit tribunatū Do-

lobella: Graues āt excitauit turbatōes cū legē d nouis tabulis ferret: cūq; ea cā plebs tumultu aref: īducti sūt a. M. āt dō magistro eqtū milites. lxxx. q oēs sūt a plebe cæs: hoc āt eo tpe cōtigit quo cæsar cōtra reliqas pōpeianas & lubā ī africā traiecerat. Doloris ueteris: quē cōcepāt lata a Dolobella d nouis tabulis lege. Tū tuū collegā: qrtū cōsul creat⁹ cæsar: āt nū sibi assūpsit collegā: īstituarat āt urbe excedere magistratu se abdicare & ī locū suū Dolobellā subrogare: q d re ēt ī senatu uerba fecit: sed moleste ferēs ātonius inimicū sibi ī magistratu adiūgi: ī Dolobellā grauis ē iuectus: nec pauciora tū: aut aq; ora ab illo audiuit: Re īfecta senat⁹ ē dimissus: cūq; īnīnīa p̄stāt cæsar: dolobellāq; re nuciari cōsulē tussisset: auguria obiec āto. effecq; ut ab īcæpto distiteret cæsar quo p⁹ ea necato cōsularē uestē ī duit & cōsularis īgnia circūult dolobella āt oī. ut oblit⁹ auspicioz q obiecerat cesa. cū pacē ī telluris tēplo sua sisset: ut quo aīo īpe ēēt oībz pacifieret: dolobellā. collegā ubi eē uoluit: qd aīa pass⁹ n̄ fuerat Te īso augure n. n. licebat cōsulē sū auspiciis creari. īpe uero āto. auspex fuit dolobellā: cōsularū ī cesa. locū īneūt ī eo īso die quo cæsar trucidat⁹ ē. Pacis obles: pbru: & cal. qe capitolio sē uocat. Viros: bru. & cal. Hec iusta: ī p̄sta ignōmīa ab eqs sūptū qb; cauterio hoc ē ignito fero note & signa qdā īprimunt

Vt. n. pp uni⁹ M. māli. ob defēsū capitolii: capitolin⁹ cognōiat⁹: cū gallicos thesauros suppsisse argueret: & addictos ac nexos p̄pa pecūia liberaret: supplicatōe regni affectari ī carcerē dicit⁹ ē: & pōstea d tarpeio saxo p̄cipitatus: dom⁹ dirita: bōa publicata: adiecta ē & gētilicia nō: qd gētis mālte decreto cautū ē: ne qs M. māli⁹ uocaret. liui⁹ li. vi. ab ur. cō. Vni⁹ dīctatoris. lullii p̄cēnibat: pudebat: Vir. Necte p̄cēnibat calamo truisse labellū. Licet qd cuiq; liber: nā & dicebāt hoc plures & credebāt. Quāq; solēt domestici. qd re uera accidit quotidie ut p̄ncipes uiri a domesticis p̄suadeāt & d̄pauēt. Deprauare a rectitudine & hōestate d̄torq; re. Verg glorie: Ci. li. ii. offi. Vt pecūiā īgt n̄ q̄rēde solū rō ē: uerz et collocād q̄ p̄petuos sūpt⁹ suppeditet: nec solū necarios: sed et libales. Sic gloria & q̄rēda: & collocāda rōne ē: q̄q; p̄clare Socra. hāc uīā ad gloriā p̄ximā & q̄si p̄p̄diariā eē dicebat: Si qs id ageret: ut q̄lis hēri uellet talis eēt q̄ uera gloria radices agit & p̄pagat: s̄icta oīa celeritē tāq; flosculi decidūt: nec silatū p̄t q̄q; eē diuturnā. Metui. Ci. i. eodē li. Oīū regz nec apri⁹ q̄q; ad opes tenēda factuēda q̄ diligī. nec aliēi⁹ q̄ t̄ieri p̄clare Itaq; cni⁹ quē metuūt ederūt: quē q̄sq; odit: p̄isse expetit. Multoz āt odiū nullat opes s̄b̄st̄er posse si aīa sūt ignōtū: nup ē cognitū morte. f. lullii

eē exptū uiderem⁹: quē potes r̄cordari ī uita tibi illuxisse diē le tiorē: q̄ cū expiato foro: dissipato cōcursu īpiorz p̄ncipib⁹ sceleris p̄cena affectiste domū r̄cepisti: C⁹ ordis: c⁹ generis: c⁹ dēiq; fortunā studia tū laudi & gratulatōi tuā se nō aptarūt. Mihi ēt quo auctoz te ī his reb⁹ uti arbitrat⁹: & grās bōi uiri agebāt: & tuo noīe gratulabāt. recordar q̄so dolobella cōfēsū illū theatri cū oēs eaz regz oblit⁹ p̄p̄ q̄s tibi fuerāt offēsi: significauerūt se b̄nificio nouo mēoriā doloris uereris abieciisse. hāc tu. p. dollobella magno loquor cū dolor: hāc tu ī q̄ equo aīo potuisti tātā dignitatē deponerē? Te āt. M. An. abn̄te appello: unū illū diē quo in ede telluris senat⁹ fuit n̄ oīb⁹ hīs mēsib⁹: qb⁹ te qdā multū a me distētiētes beatū putāt anpōis: q̄ fuit oīo d cōcordia: q̄to metu ueterā: q̄ta sollicitudie ei uital tū a te libata ē tū tuū collegā d̄pofitū īmicitū oblit⁹ auspicioz te īpo augur nūciāte illo primū die Colligā tibi eē uoluisti. tu⁹ pu⁹ fili⁹ ī capitolū a te miss⁹ pacis obles fuit quo senat⁹ diē latior quo. P. R. q̄ qdē nulla ī cōtōe unq; latior fuit. Tū dēiq; libatū p̄ uiros fortissimos uidebāt: q̄a ut illi uoluerāt: libtatē pax cōfēq̄bat. Proxiō altero: tertio dēiq; reliq; cōsecutis dieb⁹ n̄ ītermittebas q̄si donū aliqd̄ quotidie afferē. rei. p. maximū āt illd̄ qd dīctature nomē sustulisti. Hac iusta ē a te īq̄ mortuo cæsari nota ad ignōmīā sēp̄ternā. Vt. n. pp uni⁹. M. māliū scel⁹ decreto gētis māliā nēnē p̄riciū licet. M. māliū uocati: sic tu pp uni⁹ dīctatoris odiū: nomē dīctatoris fūdī sustulisti. Nū tecū hac p̄ salute reip. tāta egisses: fortunā tue nū āplitudis: nū claritatis: nū gloriā p̄cēnibat: V n̄ īgit subito tāta ista mutato: Nō possū adduci: ut suspicet te pecūia captū licet qd cuiq; libet: loq̄t: crederē n̄ ē necē. nihil. n. uq; ī te fordidū: nihil hūile cognoui: q̄q; solēt dōestici d̄pauat n̄ nūq;. sed noui firmitatē tuā: atq; utinā ut culpā: sic ēt suspitōem uitā potuisses. illd̄ magis ueror: ne ignorā uerz iter glorie: gloriosū putes: pl⁹ te unū posse: q̄ oēs: & metui a ciuib⁹ tuis q̄ diligī malis.

PHILIPPICA SECVNDA

In fabulis ipsi tragicorum poetarum apud Actium Atreus inducebatur dicens oderint dum metuant. Et sic apud Ennium ut refert Cicero: Perniciosum fuisse: quoniam aut occisi sunt: aut in exilium pulsii. Aut tuum. M. Antonium orator eloquentissimum qui multa & domi & militiae gessit preclara. Perit autem Mariano & Cinnano furor eius caput pro rostris est positum: Is. L. Cinna consul cum Octavio legem de exilibus revocatis Mario & ceteris tulit: prohibere collegam & honore priuare? ex urbe profugit: transfuit ad presertim? est Mario cum quo urbem ingressus & Octavium interfecit & plurimas addidit caedes & crudelitates. Exitus: finis & mors.

Quod si ita putas: totam ignoras viam gloriae. Carus est civis: bene de Re. p. mereri: laudari: coli: diligi: gloriosum est: Metui vero & in odio esse. invidiosum: de testabile: ibecillum: caducum: Quid vides? & in fabulis ipsis illis qui oderint dum metuant dixerint: perniciosis fuisse. Utinam Antonium aut tuum meminisses: de quo tamen multa audisti ex me saepissime: Putas ne illum immortalitatem mereri voluisse ut pro armorum metuendorum licentiam metueret? Illa erat vita: illa secunda fortuna: libertate esse parum cum ceteris: principem dignitate. Itaque ut omittam res aui tui prosperas: acerbissimum eius diem supremum mali. quod L. Cinna dominatum a quo ille crudelissime est interfectus. Sed quid oratione te flectam? si. n. exitus. C. caesaris effigere hoc non potest: ut malis carus esse: quod metui: nihil cuiusquam proficiet nec valebit oratio: quem quod beatum esse putant: miserissimi ipsi sunt. Beatus est nemo: qui ea lege vivit: ut non modo impune sed et cum summa interfectoris gloria interfici possit. quare flecte te quae so: & maiores tuos refice. Atque ita gubernata Re. p. ut natum te esse civem tui gaudeant: sine quo nec beatus nec clarus esse. quod quod potest. Et P. quidem. R. iudicia multa ambo habetis: quibus vobis non satis moveri pro moleste sero: Quid. n. gladiatorum clamores innumera bilium civium? Quid populi versus? Quid Pompeii statuae plausus infiniti? Quid in. Tr. pl. quod vobis aduersant? parum ne haec significare incredibiliter consentientem. P. R. uniuersum voluntatem? Quid Apollinariu ludorum plausus vel testimonia potius & iudicia. p. R. vobis pua esse videbantur? O beatos illos qui cum adesse ipsis propter ut amorum non licebat: aderant tamen & in medullis. po. Ro. ac visceribus habebant: nisi forte Actio tum plaudis: & sexagesimo post tum anno palmam dari putabatis: non Bruto: qui his ludis ita caruit. ut in illo paratissimo spectaculo studium. p. R. tribu erit absentium: desiderium liberatoris sui perpetuo plausu & clamore leiret

Quae Caesarum. Ea lege: eo pacto. eo modo. Cum summa gloria. sua. n. gloria est tyrannum occidere & et qui facit summa solent tribui.

Maiores tuos refice: restituere: restituta. redde. Sine quo si non civium benivolentia. Quisquam tuorum quibus obdicitur? es quasi tenetbras & obliuionem si pges sic facere: uel quisquam nostrum omnium. Quid enim gladiatorum clamores: maxima: et quales gladiatorum solent esse. Historia autem hoc habet: Caesar. bellis omnibus civilibus confectis Romam rediit: formidabilis: quoniam uniuersis se subiecit: omnes homines qui excogitatori ab homine praeter: et decreti sunt: sed aliqui eum salutantibus? ut regem: in clamauit uehementer & iugum in populum? ipse Caesar se esse non regem callide subiecit: lupcalibus? ite cum diadema capiti eius? in foro sedentis & spectantis unum ex lupcis & currens auro. ipse uisisset: egreduntur populum? ite: quod ac tertio imponere illo: ac restitente caesare & omnino respuente clamore magno leticia perdidit: Caesarum sumis laudibus extulere omnes. Quid populi versus: quod tribuum Brutum: erat autem pro urbane? uersibus in hac sententiam nocturnum implebat: brute dormis neque uere es Brutus.

Quid Pompeii statuae plausus infiniti: a populo pari occiso Caesare et cordata est repra. quod tribuum: quod omnes aduersabantur Ant. & Dolobellae: propter unum Saluum quod auro. fauebat: & L. Antonium fratrem. Quid? suspensa pericula

& adiuuanda praenuntiatione seiscitatio. Apollinariu ludorum: Brutum ut dictum est pro urbane? cum est Caesar necat? & quoniam nihil tutum Romae uidebat: discedere ex urbe statuerat: sciat? ne fugere uideretur ei & Cassio rei frumentariae curam demandauerat. Cum ergo abesset Brutum ludos quos addere in praetura constituerat: uoluit & iussit se absente aedi: & magnifice & sumptuose nimis: emerat elephantes complures: quos exhiberi populo in spectaculis mandauit: profectus Neapolim cum histrionibus & mimis de Camico quodam qui in rescaenica habebat praesentissimum scripsit ad amicos ut non nisi uolentem illum adduceret: quia graecum quem qui uel cogi nefas esse dicebat. Scripsit & Cicero oras ut his ludis omnino intercesserit: Quibus? ingens plausus Bruto datus est. & si aberat: in gens appuit populi studium in libertatis auctores: ingens benivolentia: & in tyrannos odium Apolliares uero ludis: quod & scenici dicunt: quoniam recitatio fabularum medabatur. T. Sulpitio porito: & C. Licinio Stolone con. C. u. role randa uis pestilentiae urbem uexaret: iter alia celestis ire placina instituit se accepit ex hetruria ludis omnibus? circi dum taxat prius? ipse etaculum fuerat: quod Romulus rapis Sabi. primus omnium usualium nomine celebra. L. u. vit. ab ur. con. & Val. max. au. t. O beatos: Cassium & Brutum. Actio: poetae cuius fabula recitabatur Atreus. L. Actio? tragae diage scilicet pro fuit: natus est Macino & Serrao con. n. multo ante Ci. & Cn. P. o. genitus pentibus libertinis: Seni iam pacuio Tarcni sua scripta recitauit: Pisauri inter colonos ex urbe deductus fuit: fundumque illic habuit qui Actianus est dictus. Nisi forte ne nim Actio praenuntios. lx. quod scripserat illam fabulam sed Bruto & Cassio plaudebatur

IN. M. ANTONIVM

Equidem is sum: occurrit: nō sunt magni factēdi huiusmodi plausus: quoniā a paucis & iisdē popularib⁹ potētiore fauorē aucupātib⁹ dari solēt. fateor igit Cicero & eos semp ego cōtēpsi. Sed qm̄ nō a paucis q̄ nihil aliud agūt & student: sed ab uniuersis tribuūtur: nō contēno: nec plausum eē: sed iudiciū puto: hoc est qd̄ sentiant uniuersī de eo cui plaudunt: iudicare & demōstrare existimo. Popularibus ac si diceret uilioribus

Semp contēserim: nam quod ipse ait in officiis: Quis ex errore imperit & multitudis pender in magnis uiris non est habendus. It qui ante sequit: ut Antonius. Tam coram populo roma. uitā &c. nam satis Inge

consideratis cuiusmodi populi sit iudiciū de uiris bonis & libertatis studiosis: & q̄ uoluntas in ipsa retinenda libertate. A. Hircius uero consul designat⁹ & initurus proxime consulatū cū Pansa: grauit̄ aegrotauit: & maximus fuit oīum timor: maxia sollicitudo ne decederet publice priuatimq̄ suscepta uota. In quo meminim⁹: ac si dicat in nullo qd̄ ipse sublungit.

Nō interpretamini: non itel ligitis & q̄le sit iudicatis. De nra uita: quos spant obfuturos reip. Extaret: apperet q̄si monumētū aliqd̄. Vel ad aetatem q̄a iā senex. Vel ad gloriā: qd̄ p̄ oēs decurrit magistratus. Huc:

ad aetate & glia
Aec ē sda philippica q̄. M. antoniū prior orōe uehementer commo-
tū: sic i. Cl. accē

dit: ut lenri odii atrocitas p̄ ea nūq̄ poruerit. Extitit at̄ exitiū & mortis ciceroni causa: dicen-
te etiam satyro poeta: ridenda poemata malo: Quam te diuinā miranda philippica famae Volueris a prima quae pxima

Supiorem Cicero Antonio absente in senatu habuerat orōnem: qua ille irritatus in inicitias Ciceroni denunciauerat Sed ea denunciatōe nihil oīno deteritus est: nihil armati & potentissimi minas uertus: Cū deinde. xiiii. ca lendas octobris. quo die senatus habitus ē: magna armatoꝝ caterua stipatus in senatum uenisset Antonius & longa orōne: quā totos septem & decem dies in Tiburtino Selpionis meditatus fuerat: & postea addidit: in Ciceronem iuect⁹ esset ire in senatū & corā r̄ndere cupientē amici retinere: quod & lōge potentiora essent Antonii arma: & ad manifestū tenderet interitū. Sed dū hęc Romae gerunt. C. Octavius adolescens hāeres a Cæsare ex Dodrante relictus & i familiam nomēq̄ adoptatus ex Apollonia rediit: primū omnīū Antonii paternū amicū: salutatū accessit: facta pecuniā patris mēione quā Antonius tenebat: cū adita hęc reditate uiritim tricenos sextertios: ut Cæsar legauerat: daturus: esset. Verū antonius aspernari illū: & inānū dicere: ac bonis carentē suatoribus: q̄ tā onerosam adire hāreditatē uellet: ac nō potius abstinere. Sed neq̄ psuadere adolescentē potuit: & instare illō p̄ pecunia uehementius cepit. Antonius & iactare multa cōtumeliose. & facere: donec petenti tribunatū plebis & auream sellā patris sui ponenti ducturus se illum in carcerē nisi sollicitare plebem desineret minatus est: Qua cōtumelia irritatus cæsar: ad Curioem cōtulit se: totūq̄ ei se pmisit & tradidit: breui p̄ eum senatū sibi cōciliauit: plebis uero & ueteranoꝝ sic in se ipse cōcitauit studia: ut p̄ oēs amicos de reconciliatione egerit antonius: ingressi in capitolio in gratiā rediere: Sed simulate qdem: nec multo p̄ maxie inter eos rursus exarsere in inicitias. uterq̄ ad legiones sollicitadas p̄ Italiam discurrat: ab utroq̄ p̄miis ueterani sunt allecti. Cicero ciuitatis eo tpe p̄nceps quacunq̄ rōne poterat: omnes in antoniū mortales delectabat: cuius factioni p̄tam uel supior potius ausus est uenire i senatū: & hęc orōne q̄ omnē antea cū Antonii uitā carpi: & lacerat. hęc: ipso antonio p̄nte & audiente: Est at̄ i demonstratio genere cāq̄ posita. Continet. n. ultupationē: p̄tim aut purgationem hēt: criminū q̄ obicit aduersarius p̄tim relationē: nam & regerit maledicta & relaxat uehementissime & acerbissime iuect⁹: oīs ab ipso p̄ncipio occlata est orō breuissimo qd̄ exordio: nā & r̄ndet: puocat⁹ uero cū se purgat satis beniuolos auditores habitu rus crediē: & indignat⁹ est ut continere se nequeat qn̄ crumpat q̄ primū. Exordii p̄ expositionē i cōmodi factum est cum admiratione & indignatōe: dicit. n. nescire quo facto suo utingat ut. xx. annis q̄cūq̄ reip. hostes fuerint etiam sibi bellū indixerint. Argumenta locis ofutationis & purgationis p̄t̄ deide turpitudis ducunt.

PHILIPPICA SECVNDA

His annis .xx. ac si dicat a .xx. annis usq; huc. Indixerit denūciauerit. significat autē. L. Pisonē: Gabinium Varinum: Clodiu: Catilinā. C. Antoniū in quos Ciceronis extāt oratōes. magis autē resp. q̄ priuata cāo dīa cū illis & inimicitis exercuit. Illi in quos inuectus ē Cicero acerbissime. & quoz; detexit scelera. Quo rum facta imitare: nā Catilinæ & Clodii scelera imitaris: exitū nō phorrescis. q̄ fuit scēdissimus & ifcelicif simus. In aliis: q̄ mihi hostes fuere. Audacior: quæ. n. maior audacia quā cōtra patriā cōiurare. Furiosif or: magn⁹ Clodii furor fuit: q̄ ut rēpu. pturbaret: sese adoprādū dedit cuidā

M. T. C. in. M. Antonium. Philippica. Secūda.

Nonā meo fato .P. C. fieri dicā: Vt nemo his an nis uiginti. Rei. p. hostis fuerit: q̄ nō bellum eodē tpe mihi quoq; idixerit nec uero necesse ē ame q̄n q̄ noīari uobis: cū ipsi recordemini: mihi penaz; illi plusq; opta rā: dederūt. Te miror Antoniū quoq; facta imitere: eorū exitus nō phorrescere? Atq; hoc ī aliis minus mirabar. Nēo illorū mi hi inimicus fuit uoluntarius. Oēs a me Rei. P. cā laceffiti: Tu ne uerbo qdē uiolatus: Vt audacior q̄. L. Catilina: furiosior q̄ P. Clodius uiderere: uliro maledictis me laceffisti: tuāq; a me alienationē ad ciues ipios tibi gloriæ fore putauisti. Quid pu tē: cōtētū ne me: nō uideo nec in uita: nec ī grā: nec ī reb⁹ ge stis: nec ī hac mea mediocritate īgenii qd despiciere possit An tonius. An ī Senatu facillime detrahi posse credidit: q̄ ordo: cla rissimis ciuib⁹ bene gesta Rei. pu. testimōiū multis: mihi unī cōseruata dedit: an decertare mecū uoluit cōtentiōe dicendi? Hoc qdem beneficium ē. Quid. n. pleni⁹. Quid uberi⁹: quā mihi & p me & cōtra Antoniū diceret: Illud pfecto ē: non exi stimauit sui similibus pbari posse se esse hostem patriæ. nisi mi hi eēt inimicus: Cui priusquā de cæteris reb⁹: rādeo de amici tia: quā a me uiolata eēt criminatus ē: Quod grauissimū crimē iudico: pauca dicamus. Cōtra rē suā uenisse me nescio quādo quæstus est. An ego nō uenire contra alicuū p familiari & ne cessario: & domestico meo: non uenirem contra gratiam non uirtutis specie sed ætatis flore collectam non uenirem contra iniuriā: quā iste intercessoris iniquissimi beneficio obtinuit: non iure prætorio. Sed hoc iccirco cōmemoratū a te puto: ut

pl: beio. C. Fōreio: q̄ maior na tu erat: Mōstri autē simile ut: ut pater maior natu filio sit mul tas leges substulit: & in primis Heliā & fusiā q̄ agere cū popu lo phibebant: nisi seruati d' ce lo eēt deniq; Ci. sp. Clodii furo rē uocat. Vltro: tua spōte: nō laceffitus a me. Ad ciues ipios: tui similes & eiusdē furoris si bono uiro & libertatis ac pa triæ studioso: hostis fieres.

Quid putē: multas enume rat cās qbus ipulsus uideri pos sit Antonius: ut tam acerbe ī se iueheret: multas refellit mi nus idoneas: unam subicit ad extremū: q̄ uera eēt uideat. In uita: ī moribus. Gratia: ciuū beniuolētia. Detrahi: maledi cēdo minui aliqd eoz; q̄ dixi ī ea: gratiā: īgeniū. Mihi unī cō seruata: nā cū patriā a consura torū audacia liberasset Ci. & d iuratis suppliciu sūptū eēt: alii urbis cōseruatorē: alii cōditorem appellarūt: qd uierēt: q̄ īco lumes essent: uirtuti ei⁹ accep tū referentes. Marc⁹ Caro pa trem patriæ censuit appellan dū: qd ī libera ciuitate ei dūca xat: trigite: hīc Satyrus ait poera Roma patrē patriæ Cic. libe ra dixit. Illud pfecto est: hoc est illud postremū qd pbat.

Patriæ: quādo qdē quēq; ui giti ānis patriæ hostis fuit: idē & Ci. bellū idixit Contra rē suā: Res sūe hēt: Tres Ant. sūe re uxores. Priā. M. Fūdi Bāba lionis filia. Secūda. C. Antoni ci

ceronis ī cōsulatu college: q̄ adulterā a Dolobella suspicatus repudiāuit. Tertia Fulua. C. Curioni antea nu pra. ex priā illa libertini gñis: filiū substulit: quē p obside ī capitolium missum dixim⁹ hęc īferi⁹ patebunt & ī hac philippica & in tertia. d̄ re pecuniaria lis fuit amico Ci. & domestico cū. M. Fundo Bābalione ho ī ne libertinæ cōditionis sed locupletissimo: p quo Ci. ī iudiciū ubires agebat uenit aduocat⁹: Ant. iniquo a nimo tulit: & illa orōe q̄ est in Ci. inuect⁹: q̄st⁹ fuit cōtra rē suā: hoc est soceri sui: Ciceronē uenisse aliqñ: qd Ci. nunc excusat: & cur non uenirem inq; cōtra socerz; tuū: alienū mihi & cū quo aicitia aut cōsuetudo n̄ itere. debat p familiari necessario & q̄si domestico: cōtra antonii fauorē & gratiā: q̄ n̄ uirtute: sed flagitio collegit. cōtra iniuriā hoc est inq; gratē iudicis: q̄ antonii socer auxilio & fauore intercessoris obtinuerat. Cū pferri eēt p torio iure mihi uenire liceret. An ego n̄ uenirem: interrogariue legendū. Grām: fauorē & beniuolentiā hoīum in anto. Non uirtutis spē & c. uirtutis spē dixit pulchritudinem & honestatē: unī speciosa res d̄ honesta & pulchra sic ait quoniam ætatis florem subiungit. significat autem rem scēdissimam Antonium ætatis flore multorum sibi gratiam conciliaffe. Egregia fuit forma: ardentē a Curionis filio dilectus: qui ut obnoxium magis sibi redderet Antonium in amores libidines uariosque sumptus ipellebat. quare grā de res alienum cōstulit: Cnuque. cc. l. milia deberet: idem pro eo intercessit Curio pater uero curionis ægre ferens: domo sua prohibuit Antonium: qui ad Clodium prius se cōtulit: inde in Asiā abiit: